

LIETUVIŲ

DIENOS

INŽ. RAIMUNDAS KUDUKIS, JAV LB TARYBOS PIRMININKAS

LITHUANIAN DAYS

OCTOBER

1977

1977 M. SPALIO MĖN.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

1977, spalio Nr. 8 (177)

October, 1977 No. 8 (177)

Eina XXVIII metai

Volume XXVIII

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Leidėjas / Publisher

Antanas F. Skirius

Administratorius / Circulation Manager

ANTHONY F. SKIRIUS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M. "LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina \$1.25

Single Copy \$1.25

Prenumerata metams \$12.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$12 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$20.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

	Psl.
Jeronimas Cicėnas: <i>Vilniečio žodis vilniečiams ir kitiems</i>	3 ir 22
Raimundas Kudukis— <i>technologas ir asmenybė</i>	4-6
Knygų naujiena (<i>apie Vlado Juodeikos knygą "Didžioji iliuzija"</i>)	6
Poeto Petro Pilkos eilėraščiai	6
Poeto Stasio Santvaro eilėraščiai	7
V. Prižgintas: <i>Šviesa iš Vilniaus (Vytauto Didžiojo gimnazijos sukaktis)</i>	8
Vasario 16-sios dienomis Vilniuje	8
Prof. Juozas Eretas: <i>Kinija—Europos bičiulė</i>	9-11
Chicagos meno instituto 76-oji bienalė	12
Dail. J. Mieliulis	12
Dail. A. Eivaitė	13
Sericrafija	13
V. Prižgintas: <i>Antano Giedraičio-Giedriaus raštų bibliografija</i>	13
Los Angeles "Spindulys" Europoje	14-15
Hamiltono "AIDAS" Venecueloje	15
Laikraštinių ir veiklos sukaktis (<i>K. Petrausko-Uoginio sukaktis</i>)	15
XI ateitininkų kongresas Clevelande	16

ENGLISH SECTION

	Pages
R. Kudukis of Cleveland Ohio	17
Bishop Brizgys Jubilee	18
Jonas Talandis Chose G.O.P.	18
Letters of Living History (<i>by the President of Estonia, K. Pats</i>)	19
U.S.A. Minister to Lithuania Commemorates Golden Anniversary	20
State Dept. Conference attended by Baltic Leaders	20
Democratic Party Sounding Ethnics On Human Rights	21

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER

RAYMOND KUDUKIS

The prominent executive of Cleveland's public works and leader in Lithuanian public affairs there and farther. Raymond Kudukis came to the United States at the age of ten in the late 1940s with his parents when their family was fleeing Soviet occupation. A fuller story of his American life and career is given on page 17.

Inž. Raimundas Kudukis, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirm'ininkas.

VIRŠELIO PASKUTINIS PUSLAPIS
BACK COVER

Hamiltono mergaičių choras "Aidas" dainavo Venecueloje, Puerto Azul klube, Karibų pajūryje.

Hamilton's Canadian-Lithuanian girls' chorus "Aidas" (Echo) performs in Venezuela at the Puerto Azul Club on the Caribbean seashore.

"LIETUVIŲ DIENŲ" ŽURNALO METINĖJE GEGUŽNĖJE

"Lietuvių Dienų" metinėje gegužinėje laimėjimų traukimas. Vida Čekanauskaitė, traukėja, Vytautas Čekanauskas, pranešėjas; Vincas Skirius, registravęs laimėtus numerius; (Nepateko į nuotrauką sekretoriaus Stell Žukauskienė).

Foto J. Čekausko

"LIETUVIŲ DIENŲ" ŽURNALO piknike dovanas laimėjo:

1. Vieną dovaną —

Teklė Ivanauskienė, Los Angeles, RCA spalvotas TV aparatas: California.

2. Dvi dovanas —

Dail. S. Rauberto paveikslą laimėjo St. Raštikis, Los Angeles, Calif.; dail. J. Paukštienės paveikslą — J. Dzenkaitis, Glendale, Calif.

3. Penkias dovanas —

po dvi lietuviškas plokštes "Keturi autoriai" ir S. Pautienienės dainos. Laimėjo:

Elena Bablys, Gulfport, FL.
J. Gulbinskienė, Arcadia, CA.
M. Kalinauskas, Cicero, Illinois.
K. Stankaitis, Chesterland, OH.
J. Žmuidzinis, Toronto, Canada.

4. Keturias dovanas —

po 3 knygas:
J. Tininio "Laiškai Andromachai",
Dr. J. Prunskio "Mokslas ir religija" ir I. Šeinaus "Vyskupas ir velnias" laimėjo:

Elizabeth Coffin, Inglewood, CA,
R. Čekanauskaitė, Westlake, CA,
P. Lanys, Elizabeth, N. J.,
Elena Mickeliūnas, Richmond Hill, N. Y.

5. Tris dovanas —

po 2 anglų kalba knygas:
Battle of Grunwald ir Forest of Anykščiai — laimėjo:

Romas Dovydaitis, Framingham, MA.,

Lituanus, anglų k. žurnalas, Chicago, Ill.,

Aldona Liūtas, Stamford, Conn.

6. Tris dovanas —

po tris knygas vaikams — Meškiukas Rudnosiukas, Keturkojis ugnia-gesys ir Žaižaras laimėjo:

Anthony Brazauskas, Los Angeles, CA.,

Pr. Račiūnas, Chicago, Ill.,
Kun. A. Valiuška, Phoenix, Ariz.

VILNIAUS BOKŠTAI. V. Augustino foto nuotrauka.

The Towers of Vilnius, capital of Lithuania.

VILNIEČIO ŽODIS VILNIEČIAMS IR KITIEMS

Pradžiai Vilniaus bičiulio ir dainiaus Balio Sruogos "Vilnius" (muzika Dvariono):

".... Vilnius ten toli .... Lyg laivas koks, kaip burės tviska bokštai .... Užgęsta žvaigždės, perdega širdis — o Vilniaus bokštai, kaip stebuklas šventas, kaip jie atsimuša dangaus mėlynė, lengvučiai balzgani, perregimi, lyg ne pūslėtos rankos statė juos, o geras burtininkas meilė pynė, iš pasakos, iš žmogiškos malonės.

Kaip aš norėčiau Vilnių aplankyti, pasivaikščioti paunksnėse bažnyčių, prieš Gedimino kalną nusilenkti nors vienai dienai, valandai trumputei.

Kaip aš norėčiau tėviškėn nuvykti . . .

Kiekvienai kovai reikia ne tik džiaugsmo, bet ir viso apžvelgimo kritiškai, nors tai būtų dažnai ir skausmo taurė.

Vilnius statosi. Tai teigia okupantas ir visi, kas linkęs iš smulkmenos daryti teigiamas išvadas, tuom patarnaujant ne Vilniui, bet visiems slavams. Kalbama apie Žirmūnus, Karoliniškes, Šnipiškės ir kt. Jau šios okupanto garsinamos statybos pradeda trupėti. Tai, žinia, ne architektų kaltė. Statoma iš atliekų, statoma iš anksto numatant statybines klaidas. Tuo tarpu pamirštama senasis Vilnius. Štai prof. Č. Kudaba "Literatūroje ir Mene" aliarmuoja, kad nyksta Belmantas, tolimi užkraščiai Antakalnio, Bakanausko slėniai, gražieji Vilnelės šlaitai ir kt. Tai mo-

tociklininkų ir kito gaivalo griunami Vilniaus kvartalai. Niekas to nesudradžia.

Pažiūrėkime, kas vyksta su kitais pakraščiais. Štai Drūkšių ežeras. Okupantas ko ne su trimitais pagarsina, kad statoma vidaus vandenų uostas. Tai ežeras, kuriame buvo vadinamosios kūrgrindos (vandenyje išgrįstas kelias, kurį težinojo lietuviai, kai kovėsi su slavais ir kryžiuočiais). Lietuvos archeologai sujudo gauti teisę ištirti ežero strategines, kadaise, vietas. Čia draudžia ar leidžia Maskva? Leidimas, aišku, negaunamas.

Kas nežino nuostabiųjų Ažušilių! Ten, kai veržėsi germanai ir slavai, būdavo sukuriami laužai ir kaip mat išpėjamas Kernavės Vilniaus gynybos postas. Ak, norėta tuose kalnuose atskleisti senovės gynėjų ir priešų užmačias ir pastangas. Ten pat Vidiškių bažnyčia, kur žinomas kovotojas už gimtąją kalbą kun. Gimžauskas grūdinosi kovoje.

Norėta Vidiškių dvaro rūmuose įrengti kovų už gimtąją kalbą muzėjų. Rusas liepė įruošti vištų ūkį.

Po Stalino mirties buvo kai kur atkutę kraštotyrininkai. Tai mokyklų rūpesčiu. Dabar jau reta žinučių. Kažkas rūpinasi neleisti nei kvapo laisvos istorijos. Pvz., norėta pradėti tyrinėti Dūkšto apylinkėje Antakmenės akmens ir kitų archeologinių faktų tyrimus. Okupantas neleido Daug tokių skaudžių faktų.

Dar viena žinia: — tai lenkų repatriacija ir vėl .... sugrįžimas. Neva

(Nukelta į psl. 22)

Clevelando lietuvių delegacija su burmistru Ralph J. Perk 1973 m.
Pirmas iš kairės R. Kudukis, ketvirtas — R. J. Perk.

Lithuanian delegation with Mayor Ralph J. Perk (center) in 1973.
First from left is Raymond Kudukis.

RAIMUNDAS KUDUKIS — TECHNOLOGAS IR ASMENYBĖ

Lietuvių visuomenė jautriai patenkinta, kada senesnės kartos tautinius išpareigojimus palengva perima vidurinės kartos žmonės. Laikui negailestingai veikiant, vidurinės kartos žmonėmis pradėta vadinti visus tuos, kas

Kudukiai: tėvas ir sūnus Raimundas tuoj po karo Vokietijoje.

Raymond Kudukis with his father in Germany during their retreat from the advancing Soviets.

jau peržengė keturiasdešimtį ir dar kokių ne žymų metų priedėlių.

Raimundas Kudukis dar nesukako keturiasdešimties. Tai išseivių jaunos kartos žmogus. Jis gimė Lietuvoj, Kaune, laisvės grėsmės metais: birželio 26 d. 1939-aisiais.

1949 metais atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes iš Vokietijos, Raimundas lanko Clevelando Šv. Jurgio pradžios mokyklą. 1957 metais baigia Benediktinų gimnaziją. 1962 metais Fenno kolegijoje gauna civilinės inžinerijos bakalauro laipsnį. Akrono universitete 1964 metais gauna masterio titulą. Lanko Case Technologijos institutą Clevelande. 1966 metais baigia dviejų metų studijas: Įstaigų tvarkymo kursą — Civilinės inžinerijos tvarkymo institute (Human Engineering Institute). Civilė inžinerija nagrinėja modernios technologijos sandūrą su buitinėmis visuomenės sąlygomis.

Tobulai kvalifikuotas jaunuolis įžengia į savo karjeros lauką. 1962-1970 jis dirba Apylinkės civiliu inžinieriumi Respublikos Plieno korporacijoje, kartu dėstydamas civilinės inžinerijos kursą Clevelando valstijos universitete. 1968 Raimundas Kudukis patariamasis inžinierius-žinovas prie JAV senatoriaus William Saxbe įstaigos. Tuo pat laiku jis firmos Willard F. Schade patariamasis inžinierius-žinovas.

1971 metais seka įžanga į ypatingos svarbos ir atsakomybės postą: Raimundas Kudukis paskirtas Clevelando Viešųjų miesto poreikių departamento direktorium. Jo kompetencija didžiulė: įmonėje dirba apie 2,000 tarnautojų, biudžetas siekia 80 milijonų dolerių. Įmonė aptarnauja du milijonus gyven-

tojų, parūpindama jiems vandens, tvarko kanalizacijos reikalus ir elektros tiekimą Didžiajam Clevelandui. Raimundo Kudukio vedamoji įmonė turi didmiesčio gyvybės raktus: vandenį, elektrą ir švarą.

1972 metais jis diegia naujus darbo metodus, šalindamas vandens taršą; naujoves prievaizdaujant multimilijoninių įmonės projektų vykdymą.

1973 metais JAV Prezidentas suformavo Valstybinį komitetą vandens švarinimo studijoms. Komitetas privalėjo parengti medžiagą Vandens švaros užlaikymo įstatymui. Į šią didžios atsakomybės prieš gyventojus komitetą Prezidentas paskyrė Clevelando viešųjų poreikių departamento direktorių Raimundą Kudukį. Komitetą sudarė penki JAV senatoriai, penki JAV kongresmanai, žinovai. Komitetui pirmininkavo vice-prezidentas Nelsonas A. Rockefelleris.

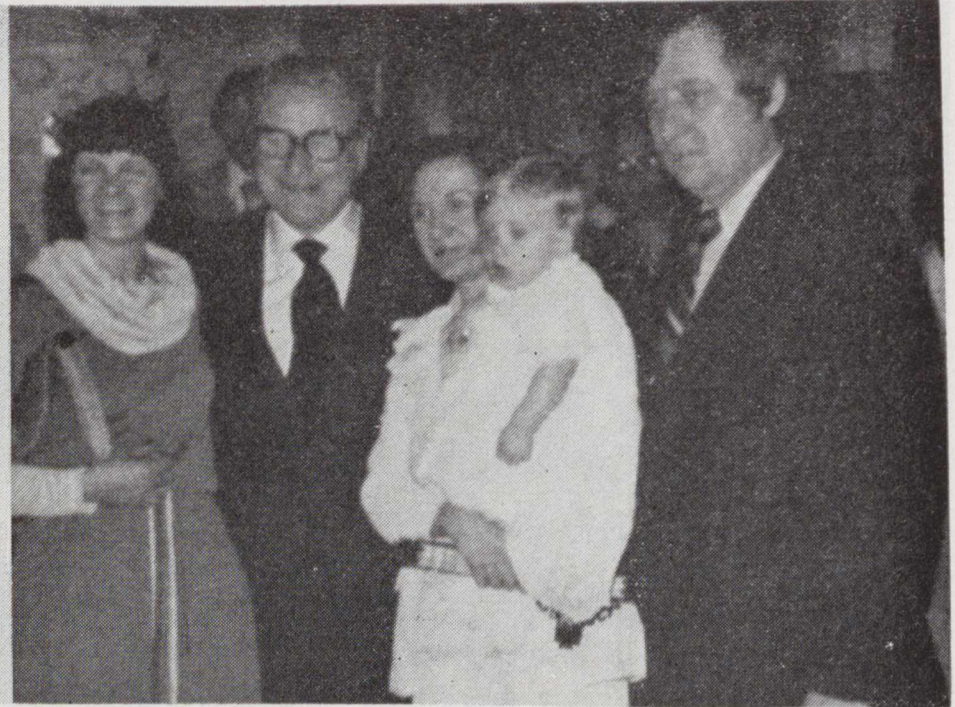
Šiame komitete Raimundas Kudukis dirbo trejus metus, kaip buvo numatyta komiteto statute.

Tokio pareigu ir darbo krūvio pakanka atimti žmogui visas dvidešimt keturias paras valandas. Ne taip tai atrodė Raimundui. Jis nuolatinis kalbėtojas įvairiuose specialiuose civilinės inžinerijos lokaliniuose bei tarptautiniuose forumuose. Analizuodamas savo ir kitų teorijas civilinės inžinerijos sferoje, Raimundas sukūrė savo veiklos moto: Vanduo, oras, žemė — tai vienybė.

Tokios įtampos veiklą pastebi visuomenė. Raimundas Kudukis atžymimas įvairiopais įvertinimais. 1969 metais Tautybių Centras pavadina jį **Išskirtiniu 1969 metų piliečiu**. 1971 metais Illinois lietuvių respublikonų

Cleveland's Mayor Ralph J. Perk is godfather to Aleksandra Kudukis, godmother is Rita Matiene. Grazina and Raymond Kudukis are in the background. Rev. Balys Ivanauskas, pastor of St. George's Lithuanian Church performs the christening ceremony.

Vice-prezidentas Nelson A. Rockefeller buvo Raimundelio krikštatėvis krikšto metu Šv. Patriko katedroje, New Yorke.

Iš kairės: Gražina Kudukienė, krikštatėvis N. A. Rockefeller, krikštamotina Aldona Zorskienė laiko Raimundėlį ir Raimundas Kudukis.

Former vice president Nelson A. Rockefeller was godfather to Raymond Kudukis Jr. in the ceremony at St. Patrick's Cathedral in New York. Left to right: Grazina Kudukis, Nelson A. Rockefeller Aldona Zorskiene, the godmother, Raymond Kudukis Jr., and Raymond Kudukis.

klubas pavadina jį **Metų vyru** (Man of the Year). 1975 metais jis gauna **Dyke College Recognition Award** už talką kolegijai, tobulinant viešųjų poreikių administravimo kursą. Tais pat metais jis gauna **Daniel W. Mead Award**.

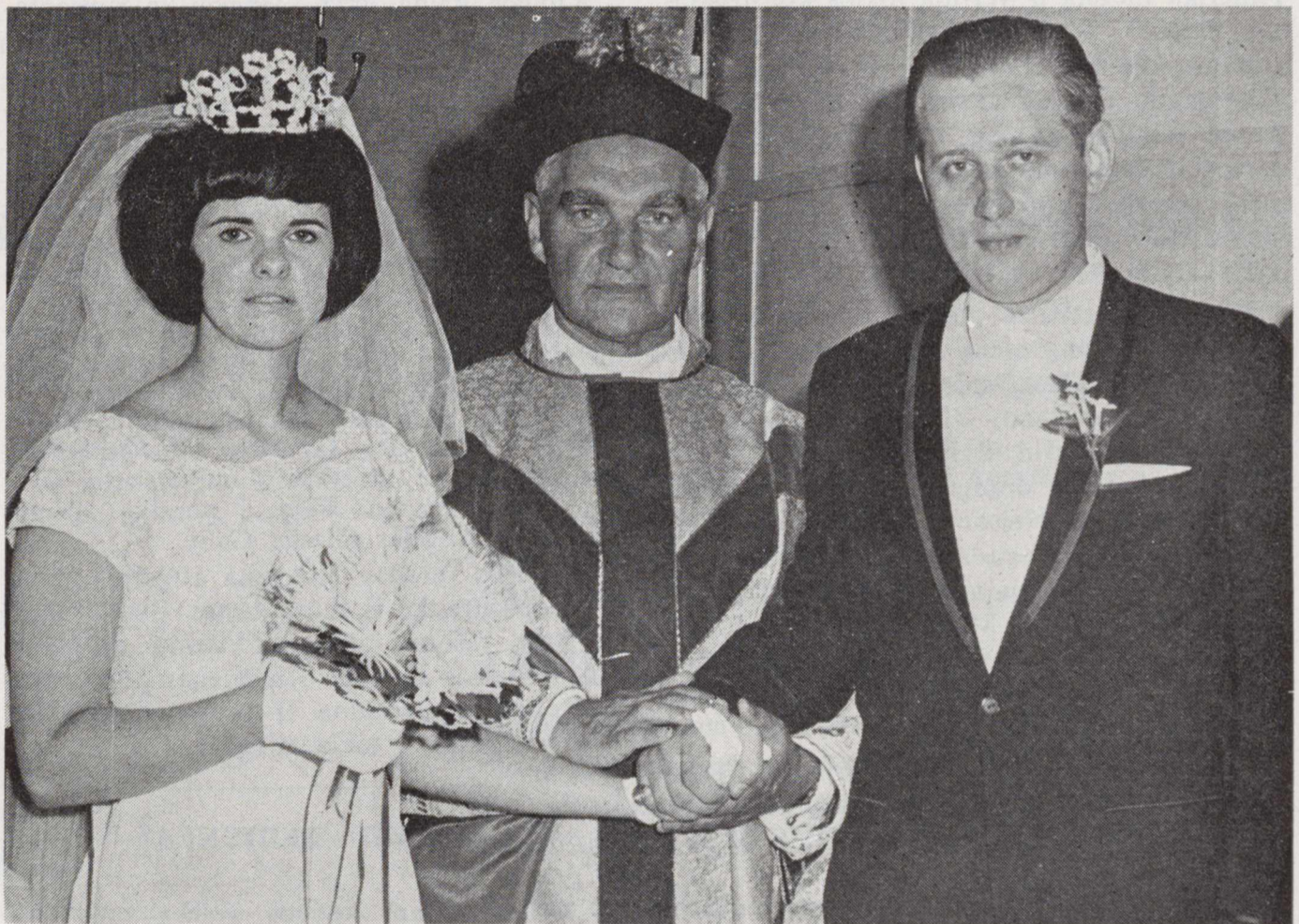
1974 metais Kudukio vardas pasirodo ryškių asmenų atžymėjimo almanachuose: **Who's Who in Ohio** ir **Who's Who in Government**.

Raimundas Kudukis vienas iš jauniausiųjų įtrauktas į **Encyclopedia Lituanica**.

Greta šios veikliausios profesinės dienotvarkės Raimundas Kudukis sekretoriauja Amerikos Tautybių Sąjūdžiui, stipriai organizacijai, sėkmingai sutraukiančiai demonstracijoms Clevelande iki 20,000 dalyvių! Jis Cuyahoga valsčiaus respublikonų partijos valdybos narys. Respublikonų partijos "paliukonių divizijos" narys. Pirmininkavo "United Appeal" organizacijai. Woodruff ligoninės patikėtinis ir Clevelando Playhouse klubo narys. Profesinių inžinierių ir Amerikos profesinių inžinierių sąjungos narys..

Lietuvių visuomenės pasitenkinimui greta profesiniai-visuomeniškos, amerikinės, veiklos išskyla kita, šiltų sentimentų, tautinė, lietuviška Raimundo veikla. Tai kieta savo tautybės išpažintis, ištikimybė lietuviškiems interesams, nors ir sugebėjimas būti našiu ir naudingu savo tautinės bendruomenės nariu. Tai yra ir tikras džiaugsmas veikti savo prigimtoje visuomenėje. Profesinės pareigos nenustelbė Raimundo Kudukio lietuviškos veiklos galimybių. Anaipol — stebėtinai sėkmės veikla plačiame amerikiniame sektoriuje dar labiau įprasmino lietuviškas Raimundo pozicijas.

Į lietuvių Raimundui nereikėjo ateiti. Nuo vaikystės jis buvo ir lieka veiklios lietuviybės fronte. Išaugęs lietuviškoje aplinkoje, 1949 metais stoja į lietuvių skautiją. Studentaudamas ir inžinerijos mokslus baigęs, jis septynerius metus (1961-1968) pirmininkavo Amerikos lietuvių inžinierių draugijai "Plienai". Jis priklauso ALIAS — Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungai. 1964 metais Kudukis įsijungė į ALT (Amerikos Lietuvių Tarybos) veiklą ir ketverius metus buvo Clevelando ALT skyriaus valdybos nariu. 1966-1968 metais tam skyriui pirmininkavo.

Jaunavedžiai Kudukai su vyskupu Antanu Deksniu.

The newlyweds Grazina Knistautas and Raymond Kudukis with officiating bishop A. Deksnys (1965).

1965-1971 m. veikė Clevelando "Baltijos Aidų" radijo programoje.

Aktyvus "Lithuanian Village" projekto valdybos narys. Lietuvių Švento Jurgio parapijos patariamasis tarybos narys.

1976 metais Raimundas Kudukis išrinktas Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininku.

Jis dažnas prelegentas įvairiuose lietuvių simpoziumuose, stovyklose, seminaruose..

Savo lietuvišką veiklą Raimundas Kudukis laiko didelėje pagarboje, lygiavertišką, o gal dar prasmingesnę už kitus įsipareigojimus. Press Release lakštuose, kuriuos priimta pa-

teikti informuojant spaudą arba suvažiavimą apie save, "Background Information on Raimundas Kudukis, P. E.", "Civic Activity" rubrikoje, per visą puslapį, kaip puikių žiedų puokštė, eina gausūs daviniai apie jo veiklą lietuvių visuomenėje.

1965 metų rugsėjo 11 dieną jis vedė Gražiną-Grace Knistautaitę. Albuvo nuotraukoje matome vyskupą Antaną Deksnį, sujungusį jaunųjų rankas. Kudukai augina dukrą Aleksandrą ir sūnų Raimundą Jr.

Užvaldęs aukštas profesines, administracines, visuomenines o mums itin reikšmingas, ir tautines lietuviškas pozicijas, Raimundas

Ant Clevelando dangoraižio šviesus užrašas: Daug laimės Ray Kudukis.

Ray Kudukis campaign advertising from a Cleveland skyscraper: "Best of luck, Ray Kudukis!"

Kudukis ypatingai įdomus kaip daugiabriau-
nė, išradingumu ir sėkme spindinti asmenybė.
Amerika mėgsta ir vertina tokios konstrukci-
jos žmones. Neribotų galimybių šaly visad
mylimi, kas moka stipriai imti jautį už ragų.
Clevelando didžiojoje spaudoje Kudukio pa-
vardė familiariška vos kalba liečia vandens
taršos ir švarinimo temas. Kudukio pavardė
netgi pasirodė ant dangoraižio sienų, mirgė-
dama savo žiburiuojančiu sveikinimu: **BEST
OF LUCK RAY KUDUKIS ....**"

Būdamas ketvirtas miesto administracijos
gradacijoje, vieną dieną Raimundas Kudukis
buvo "veikiąs Clevelando burmistras" (Acting
mayor of Cleveland). Jis labai artimas Cle-
velando burmistrai Ralph J. Perk'ui, kuris
laikomas lietuvių draugu. Jis artimas ir buv-
vice-prezidentui Nelsonui A. Rockefelleriui.
Turi artimų ryšių su Amerika žinomais as-
menimis, su aktoriais, su visuomenininkais.
Kas kitas gali tarti: Mano dukros krikšto tē-
vas yra Clevelando burmistras Perk, mano
sūnaus krikšto tėvas yra buvęs vice-preziden-
tas Nelson Rockefeller?!

"Lietuvių Dienų" žurnalas pritaria Cle-
velando dangoraižio neon šviesų sveikinimui:
BEST OF LUCK RAY KUDUKIS!

KNYGŲ NAUJIENA

Vladas Juodeika, **Didžioji iliuzija**. Marksiz-
mas teorijoje ir tikrovėje. 1 tomas. 1977. Iš-
leista autoriaus lėšomis, spaudė Lietuvių En-
ciklopedijos spaustuvė. 720 psl. Tiražas 1000.
Įrišta kietais viršeliais \$15. Gaunama: Gra-
žina Juodeikienė, 3350 Rowena Ave., Los
Angeles, CA 90027.

Knygos turinį, kaip autorius pratarty pa-
žymi, "sudaro Portlando universitete, Ore-
gone, autoriaus skaitytas kursas apie mark-
sizmą ir Sovietų Sąjungą, o taip pat ir papil-
domos studijos" (8 psl.). Knygoje yra šie
skyriai: Iš Markso gyvenimo ir veiklos; Mark-
so ideologinis formavimasis; Dialektinis ma-
terializmas; Marksistinė ekonomika; Mark-
sistinė politika; Religija ir moralė marksizmo

šviesoje; Vertybių hierarchijos suvulgarini-
mas; Socializmo problematika.

Knygos kalba graži, lengvai ir supranta-
mai skaitoma ir nagrinėja gyvus klausimus
visiems. Lietuvių kalba knyga, nagrinėjanti
tokius degamus klausimus, žinotinus kiek-
vienam lietuviui inteligentui, yra **pirmutinė**.

Prof. Vladas Juodeika, kūrėjas savanoris,
1919.7.6 baigęs Karo mokyklos I savanorių
laidą, dalyvavo kautynėse su rusų komunistų
ir lenkų agresoriais. Išėjo atsargon leitenanto
laipsniu. Graco universitete, Austrijoje, iš-
klaušė ekonomijos mokslų kursą ir apgynė
daktaro laipsnį. Lietuvoje profesoriavo Vyt.
Didž. universitete, Kaune, ir ėjo aukštas ir
atsakingas pareigas Finansų ministerijoje.
1942-44 Filosofijos fakulteto vyr. asistentas.
Atvykęs į JAV, Portlando universitete, Ore-
gone, profesoriavo. Išėjęs į pensiją, apsigy-
veno Los Angeles mieste, Calif.

Autorius Vladas Juodeika rugsėjo 11 d.
staiga pasitraukė iš mūsų tarpo. II-sis tomas,
kuriame rašoma apie marksizmą tikrovėje,
jau paruoštas spaudai. Kiekvienas įsigijęs pir-
mąjį tomą, pagreitina II-jo tomo išleidimą.
Visi įsijunkime į tokią talką.

PREMIJA LEIDYKLAI

Banginant knygos svarbą mūsų
tautos gyvenime ir žinant sunku-
mus knygas lietuviškomis temomis
leisti, skiriama 1000 dol. premija
lietuvių leidyklai, kuri savo krikš-
čioniškoj dvasioj leidžiamomis kny-
gomis įspūdingiau pasitarnauja Lie-
tuvos ir lietuvių tautos reikalui.

Jury komisija premijai paskirti:
Vladas Būtėnas, dail. Povilas Kau-
pas, Bronius Kviklys, prof. Juozas
Meškauskas ir Stasė Semėnienė.

Visi lietuviai iki sausio 15 gali
bet kuriam jury komisijos nariui
siųsti savo pasiūlymus, kuriai lei-
dyklai premija skirtina.

Premijos mecenatas kun. Juozas
Prunskis.

PETRAS PILKA IŠEJO NEBEGRĮŽTI ....

Rugsėjo 4 d. Bostone mirė poetas **Petras
Pilka**. Nuo 1953 m. jis kurį laiką dirbo "Lie-
tuvų Enciklopedijos" leidykloje. Eiles rašyti
ir leisti pradėjo Lietuvoje. Visų rinkinių iš-
leido tik po labai ribotą — 100 egz. tiražą.

Išleido rinkinius: Penki fragmentai, 1936;
Dienų griuvimas, 1938; Žalioji primadona,
1939 (Lietuvoje); ir Žvaigždžių ieškojimas,
1950 ir Žvirbliai inkilėliuose, 1952 (JAV).

Bostone leidžiamas "Keleivis" nekrologe
rašo: "Petras Pilka yra nepriklausomos Lietu-
vos augintinis, tad ir jo poezijoje gyva anų
laisvės dienų siela — kaimo gamta, jaunystės
svajos, gyvenimo trapumas, tyli kančia. O
išėivijoje — nenumaldomas prarastos tėvynės
ilgesys ...."

PETRAS PILKA

NEREIKALINGAS

Vėl visos, visos obelys pražydo
Stacių atšlaičių pakrašty —
O mes tarytumei laivai paklydę
Plačiųjų marių vidury.

Žiedais aplipusi obels šakelė
Grakšti pakalnių vienuoj —
O mes kasdien tolyn, tolyn be kelio
Lyg karavanas dykumoj.

Pro obelis pakalnėn nusileisim.
Žiedai ant mūsų kris, plasnos —
Mes, tartum karstą nešdami, praeisim
Ir nematysime dienos.

Ar pasirodys tolumoj oazės
Ir lieknos palmės dykumos?
Toksai nereikalingas ir toks mažas
Žmogus ant žemės svetimos.

JEI KAS ŠIANDIEN...

Jei kas šiandien prakalbėtų:
Rytoj grįšim į namus —
Sausos šakos pražydetų
Šitą rudenį prieš mus.

O naktis iš Paukščių Kelio
Prisirinkusi perlų,
Išbarstytų mūsų kelią
Ligi Baltijos krantų.

Ir prie kapo kunigaikščių,
Ties sraunios Nerios krantu,
Verktų akmenys ant aikščių
Su mumis kartu.

Jei kas šiandie pasakytų:
Rytoj grįžtam į namus —
Aukso debesys čia lytų,
O ne rudenio lietus.

MAŽA IR SKURDI

Taip mėgau pasaką apie žvaigždę paklydėlę
Iš motinos lūpų švelnių
Ir apie žemę kažkur tokią gražią ir didelę
Iš akių jos liūdnu.

Kai išėjau tremtinio kelią — ak, motina,
Kurgi ta žemė plati?
Niekur nėra vietos, kad tu žinotumei —
Taip ji maža ir skurdi!

STASYS SANTVARAS,

poetas ir dramaturgas, atšventė 75 m. amžiaus sukaktį. Išleidęs 6 lyrikos rinkinius ir tiek pat dramos veikalų, jis rašė kantatas, operų libretus ir meno bei literatūros klausimais, knygų ir teatro recenzijas. Išvertė 7 operų libretus.

Sukaktuvinėka Stasį Santvarą, 'atidarų langų j saulę ir sielą' poetą, nuolatinį LD žurnalo bendradarbį, nuoširdžiai sveikiname ir linkime gražių ir kūrybiškai našių metų!

STASYS SANTVARAS

VARGO MOKYKLA

Rūsti naktis. Mes girdim šiurpų šiaurės vėją.
Tam šalty, toj nakty dejuoja Lietuva.
Praeina dienos, verkiančios kaip našlės. Nešviesėja
Ir nesibaigia laisvėn šaukianti kova.
Į Baltiją žirgų pagirdyt brovėsi totoriai.
Tėvų šalin gabena budelius Maskva.
Ir dega sodžiai, griūna šventnamių altoriai,
Kančioj po kartuvėm vaitoja Lietuva.
Va, eina knygnešiai į šaltąjį Sibirą,
Kovoj pašauti kniumba Lietuvos vaikai!
Va, moterys apverkia kraujo auką tyrą,
Jų skaisčius veidus raižo ašarų takai!
Ar dar skambės aušra? Daug sykių neatrodė,
Tėvų šalie, kad kiltumei gyvent laisva — — —
Bet amžiais gyvas tu, motulės tartas žodi,
Tavy, o aukso varpe, budi Lietuva!

LAISVON BŪTIN

Ėjo ir nuėjo ta naktis per žemę,
Kerpėmis pražydo kryžiai ant kapų — — —
Ir pabudo kloniai, niūrūs ir aptemę,
Sugaudė vėl giesmės ir balsai varpų ....
Vyrai kilo žygin iš kaimų ir miestų,
Knygnešio Senelio rodomu keliu, —
Kad dalia lietuvių, tartum saule šviestų,
Kad prabilitų kankliai dainių nebylių!...
Lauki jų, Motule, prie užkeltų vartų;
Lėktum kaip drugelis į kovos laukus —
Ten raudotum, ten kaip gegė tujen verktum,
Kad kovoj nežūtų mylimas sūnus ....

Daug jų nesulauksi .... Daugel jų atgulę —
Po gimta velėna miega daugel jų,—
Bet nekeiki dalios, mylima Motule:
Laisvę broliam pirkio jie savu krauju ....

TRĒMIMAS

Žilam sode, kur Nemuno veide atspindi saulė,
Dūzgėjo amžiai, tartum pilkų bitelių aviliai — — —
Nors šėlo audros, tvino klastos ir apgaulė,
Šaknim įaugo eglė, girių karalienė, ten giliai, giliai ....
Tėvų sodybon ėjo seserų ir brolių kartos,
Kaip užburton pilin, žygiavo saulės bokštan eisena — — —
Ten vasarų žydrių padangėj kregždės vartos,
Ten vakaro rimty pravirksta ilgesio daina ....
Bet kartą vieškeliai, lyg padegti, surūko dulkėm,
Iš tėviškės beliko — tik juodi, atšalę pelenai — — —
Kalbom išniekinti, pakertami rimbais ir kulkom,
Į baisią nežinią išėjo motinos, ir sesers, ir tėvai ....
Kur nūdien tavo namas, pavergtas lietuvi?
Kur siekiai ir taikos, ir laisvės troškulio pilni? —
Į šaltą, grubią žemę tavo kraujas srūvi,
Kur tavo kaulus mes atrasim, broli tremtyny?....

AUŠRA TIES VILNIUM

Rodės, nieko jau nebėr. Dangus ir žemė mirė.
Lai juodon bedugnėn visos žvaigždės kris! — — —
Viską sutrempė. Tik pragaro neapkantoj tebstyri
Alkaas, nuskurdęs ir įsiutintas Žvėris.
Kaip medžius tautas įsai iš savo dirvų rovē,
Kūdikį išmokė nužudyt tėvus, —
Viešpaties altorių jis išniekino, apspjaudė ir sugriovė,
Mirtį nešančius nukaldino laivus ....
Bet sujudo vandenys. Sujudo žemės toliai.
Ir aušra atvėrė saulėtas duris.
Kyla tautos. Vyrai žengia pergalėn it broliai —
Dūsta savo urve kruvinas Žvėris!....
Ant griuvėsių raudi tu, nuvarginta Tėvyne,
Bet sūnų didžioj aukoj esi gyva! — — —
Vėl pavasario upeliai taško vandenys patvine,
Būti ir nemirt kelies, o Motin Lietuva!

LIETUVA, TĒVŲ ŠALIE!

Krauju ir ašarom nuplovėm žemei veidą,
Nauji milžinkapiai mūs upių pakrašty! — — —
Bet vėl pavasaris, kaip gulbė, virš kalnelių skraido,
Sugrįš namo vaikai, nuo Motinos krūtinės atplėšti!

Dvasia didi, dvasia kaip sakalas laisva,
Vėl bunda kankinių tauta, Tėvų Šalėlė Lietuva!

Ar girdit, Vilniaus bokštai, vyturėlio dainą?
Ar girdite varpų gaudimą, panerių kalnai? —
Tai didvyriai pro Katedros duris praeina,
Tai lekia dienos, skrenda metai, gražūs kaip sapnai!

Dvasia didi, dvasia kaip sakalas laisva,
Vėl bunda kankinių tauta, Tėvų Šalėlė Lietuva!

Prisiekėm, žeme, tau gyvenimą ir mirtį,
Ta priesaika bus amžinai gyva širdy! —
Ar gali kas šiame pasauly mus atskirti? —
Tėvų Šalie, tu saule, tu sūnų giesmė didi!....

Dvasia didi, dvasia kaip sakalas laisva,
Vėl bunda kankinių tauta, Tėvų Šalėlė Lietuva!

(Iš "Aušra ties Vilnium", Gabija, 1954, nr. 5, 40-62 p.)

ŠVIESA IŠ VILNIAUS

Lietuvių tautos atgimimo dainius Maironis vienu savo eilėraščių nukreipė dėmesį į Vilnių: "Antai pažvelki! Tai Vilnius rūmais dunkso tarp kalnų plačiai!" Ir klausė: "Kur tavo, Vilniau, tie spinduliai, kuriuos skleidė Lietuvai, mūsų tėvynei?"

Tarp tų spindulių, pažertų iš Vilniaus visai Lietuvai, lyg deimantas suspindo ir tebespindi Vytauto Didžiojo gimnazija, kuri spalio 18 sulaukė 62 metų.

Kadangi šios gimnazijos istorija yra, kaip ir kiekvieno paskiro lietuvio, pilna kančios ir didelio ryžto, tai verta ją prisiminti. Ta gimnazija, didelių pastangų dėka įkurta, neparastomis sąlygomis išlaikyta bei ginta, davė Lietuvai taurių lietuvių, kurie savo tėvynei atliko žymius darbus.

1915 m. rugpiučio mėn. vokiečių armija žygiavo Vilniaus link, palengva okupuodama Lietuvą. Rusų armija panikoje bėgo. Kai kurie vietos gyventojai, bijodami karo baisumų, irgi traukėsi į Rusijos gilumą.

1915 rugsėjo 18 Vilnius atsidūrė vokiečių okupacijoje. Miestą užplūdo bėgliai. Lietuviai šviesuoliai, likę Vilniuje, sudarė komitetą, kuris rūpinosi šelpti pabėgėlius ir nukentėjusius nuo karo. Tas komitetas palengva suėmė į savo rankas ne tik visus šalpos reikalus, bet pasijuto stovįs vilniečių, o taip pat ir visos Lietuvos gynėjo poste. Su tuo komitetu ėmė skaitytis okupacinė vokiečių valdžia. Komitetas ėmė rūpintis taip pat švietimu. Buvo nutarta steigti Vilniuje lietuvių gimnaziją. Jos direktorium pakviestas Mykolas Biržiška, teisininkas, 33 metų amžiaus, jau pradėjęs reikštis lietuvių literatūros istorijoje.

Lietuvių gimnazija Vilniuje buvo atidaryta 1915 spalio 18, vos išgyvenus vieną mėnesį po vokiečių okupacija. Tai įvyko prieš 62 metus. Gimnazija pradžioje turėjo 5 klases, į ją įstojo 47 mokiniai: 30 berniukų ir 17 mergaičių.

Vokiečiams kraustantis iš Lietuvos 1918 pabaigoje, gimnazijoje jau buvo 13 klasių ir 320 mokinių. Gimnazija ligi tol buvo mišri — berniukų ir mergaičių. 1919 sausio atidaryta atskira mergaičių gimnazija ir jai vadovauti buvo paskirta mokytoja O. Mašiotienė.

1919 kovo 4 Vilniaus lietuvių gimnazija išleido pirmąją abiturientų laidą. Tos laidos abiturientas savanoris kūrėjas leitenantas Z. Tiška, baigęs 1919.12.16 Karo mokyklos II laidą, žuvo ties Širvintais kovoje su lenkais.

1921 metais ši gimnazija pasivadino Vytauto Didžiojo vardu.

1922 metais gimnazijos direktorius Mykolas Biržiška, Vasario 16-sios akto signataras, išstremtas iš Vilniaus į Nepriklausomą Lietuvą. Gimnazija tuo metu jau turėjo 19 klasių ir 507 mokinius. Mokytojas Marcelinas Šikšnys buvo paskirtas gimnazijos direktorium.

1925 spalio 18 Vytauto Didžiojo gimnazija šventė savo dešimtmetį. Didektorius M. Šikšnys paskelbė duomenis: gimnazija išleido 101 abiturientą, iš kurių tik 19 liko dirbti Vilniaus krašte, o visi kiti persikėlė į Nepriklausomą Lietuvą.

Vilniaus lietuvių gimnazija kliuvo visiem Lietuvos priešam. Ją metė iš patalpų į patalpas, kratė mokytojus, mokinius ir mokslo patalpas. Ir mokytojus ir mokinius tąsė po kalėjimus.

Mykolas Biržiška gimnazijos direktoriaus pareigose išbuvo nuo 1915 iki 1922. Jis 1918

Prof. Mykolas Biržiška.

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos pirmasis direktorius, Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetų rektorius, Vasario 16-sios akto signataras, lietuvių literatūros ir kultūros knygų autorius, tremtinys, paskutiniaisiais savo gyvenimo metais gyvenęs ir miręs Los Angeles, Calif., mieste, prieš 15 metų.

Prof. Mykolas Biržiška, a patriarch of Lithuania's renaissance and independence periods (died in Los Angeles August 24, 1962), was the first director of the Vytautas the Great gymnasium in Vilnius; the first rector of the Vytautas the Great University in Kaunas and into the final years of WW II, the last rector of the Lithuanian University of Lithuania. His writings on Lithuanian literature and its cultural history are immense.

pasirašė Vasario 16 nepriklausomybės paskelbimo aktą. Gimnazijos direktoriaus pareigas eidamas, Mykolas Biržiška buvo ir švietimo ministras antrame ministru kabinete, kuris pašaukė savanorius Lietuvą ginti nuo pirmosios Sovietų Sąjungos agresijos prieš mažutę Lietuvą. Mykolas Biržiška buvo taip pat signataras Suvalkų sutarties (1920), kurią lenkai sulaužė, okupavę Vilnių, o M. Biržišką išstremė. Atgal į Vilnių M. Biržiška sugrįžo tik 1939 pabaigoje kaip Vilniaus universiteto rektorius.

Gaila, kad šios kilnios gimnazijos auklėtiniai nepasirūpino savo gimnazijos monografijos išleidimu. **V. Prižgintas**

VASARIO 16-SIOS DIENOMIS VILNIUJE

Rimtas britų dienraštis "The Financial Times" balandžio 5 d išspausdino labai platų ir išsamų straipsnį apie Lietuvą, iliustruotą Lietuvos ir kaimyninių kraštų žemėlapiu. Straipsnio autorius David Satter rašo apie tautinį judėjimą, kuris Lietuvoje esąs žymiai ryškesnis, negu kitose Sov. Sąjungos respublikose. Jis pradeda tokiais sakiniais:

"Vieną naktį sovietinės Lietuvos sostinėje Vilniuje dėjos keisti dalykai. Pagrindiniame Lenino prospekte būreliai policininkų sustabdino kelevius, prašydami parodyti dokumentus.

"Šis įvykis buvo aiškinamas dvejopai. Policija sakė, kad jie ieško nusikaltėlio, kuris valstybinį draudimą apiplėšė. **Lietuviai nacionalistai aiškino, kad vasario 16 d. Vilniuje visada pilna policijos, nes tai yra Lietuvos**

nepriklausomybės paskelbimo sukakties diena.

"Kęstutis Jakubynas, išbuvęs 17 metų sovietų kalėjimuose ir stovyklose, tą vakarą prie vieno Vilniaus viešbučio buvo suimtas. Būdamas stovyklose jis išmoko svetimų kalbų ir prašėsi išleidžiamas į Kanadą. Kai policija paklausė jo apie susišaudymą, Jakubynas atsakė: "Aš nemanau įsivelti į jūsų vaidinamą komediją." (Po ilgų pastangų K. Jakubynas pagaliau buvo išleistas ir pasiekė Kanadą, kur gyvena jo brolis. Red. pastaba.)

Straipsnio autorius toliau rašo, kad neatsižvelgiant, kokios buvo to vakaro areštų priežastys, vienas dalykas yra aiškus: Lietuva po 37 metų okupacijos, po pakartotinių tremimų, po didelių nuostolių pasipriešinimo kovose, tebėra tautinio pasipriešinimo centras Sov. Sąjungoje.

Autorius aiškina, kad Lietuvos pažanga pramonės srityje neturinti sau lygių. Jos pramonė 1940-69 metų laikotaryje išaugusi 49 kartus, o visoje Sov. Sąjungoje tik 13.6 kartų.

"Sukurtoji moderniška pramonė padėjo Lietuvai pasidaryti žymia mašinų įrankių, automatiškų įrengimų, kompiuterių, televizijos aparatų ir žvejybos laivų gamintoja. Kraštas pasikeitė: 1939 m. 22.9% žmonių gyveno miestuose, o 1975 m. jau atsirado 57%. Vien tik Vilniuje yra 450.000 gyventojų."

Nors tautinis judėjimas Lietuvoje esąs pats ryškiausias Sov. Sąjungoje, bet jis retai teišeinąs į viešumą. Autorius sumini Kalantos susideginimą ir po to sekusius įvykius. Veikla dažniausiai pasireiškianti pogrindyje, mažesnėmis jaunimo grupėmis ir nelegalia spauda. Lietuvoje pasirodą net keturi pogrindžio laikraščiai, iš kurių žymiausias — LKB Kronikos.

Vilnius iš paviršiaus atrodo labai ramus, greitai augęs miestas, nusėtas senoviškomis gatvelėmis ir katalikų bažnyčiomis. Tautinės rezistencijos pasireiškimai niekada nesą mini mi spaudoje. Neseniai Vilniaus studentų bendabutyje buvusi nuplėšta sovietinė vėliava, pašalintas Lenino paveikslas, išrašyti šūkiai, raginą rusus išsikraustyti, o ant vidaus reikalų ministerijos stogo buvusi iškelta tautinė Lietuvos vėliava. Apie tokius dalykus viešai nekalbama.

Gyvenimo standartas Lietuvoje esąs vienas Latvija ir Estija lyginasi su Lietuva.

Manoma, kad Lietuvoje yra daug mažų tautinės ir religinės rezistencijos grupelių, kurios tarp savęs negali palaikyti ryšio legaliu būdu. Tos grupelės yra persekiojamos. Pvz. gruodžio 21 d. Kaune ir Jonavoje areštuoti keturi žmonės. Atimtos rašomosios mašinėlės, atsišaukimai. Pasirodo, tie žmonės priklausė Nepriklausomų organizacijų sąjungai, apie kurią Vilniuje nieko nebuvo žinoma.

Lietuvos gyventojai taip pat daugumoje esą lietuviai (80%), nors sostinėje lietuvių skaičius siekia tik 43%. Bendras gyventojų skaičius (3.3 mil.) nuo 1939 m. beveik esąs nepadidėjęs. Autoriaus nuomone, komunistų partijos vadovybėje taip pat daugumoje esą lietuviai.

Apie 1.5 mil. lietuvių esą tikintys. Jie atlieką visas tikinčiųjų apeigas, bet tik tėvai turį teisę mokyti vaikus religijos. (Red. pastaba: čia autorius klysta — sovietų santvarkoje niekas, taigi ir tėvai neturi teisės mokyti religijos, bet jie vistiek savo vaikus moko religijos).

Vienas lietuvis kunigas Vilniuje pareiškęs, kad dėl didelių suvaržymų ir labai stiprios ateistinės propagandos esą maža vilties tikėjimą Lietuvoje išsaugoti. ("Eur. Lietuvis")

Kinija-Europos bičiulė

Amerikos ir Rusijos duumviratas

Pirmasis Pasaulinis Karas (1914-1918) turėjo vieną gerą pusę: jis baigėsi taikos sutartimi, pasirašyta 1919 m. Versalyje. O jo tąsa, Antrasis Pasaulinis Karas (1939-1945) tokios laimės neturėjo, nes baigėsi tik nugalėtojų kapituliacijomis, ko pasekmėje tesulaukėme stambiausių laimėtojų — Amerikos (JAV) ir Sovietų Rusijos (SR) — duumvirato. Tie du milžinai tarsi tarpusavyje pasidalijo be formalinės sutarties, tik tyliu sutarimu, pasaulį ir tuo pat aplink save sukūrė įtakos sferas. Šita konsteliacija viešpatavo arti 30 metų. Ir ji gal dar ilgiau būtų užsitęsusi, jei per tą laiką nebūtų išaugusi trečia politinė jėga, sugebėjusi iš Vašingtono - Maskvos elipsės padaryti trikampį, būtent, Kinija.

Šitas duumvirato praplėtimas į triarchiją daug ką pakeis mūsų politikos pasaulyje, nes visi klausimai, kurie tarp Amerikos ir Rusijos buvo išspręsti, nūnai naujame trikampyje ir naujai bus sprendžiami. Tai bus vargingas darbas, nes trims partneriams sunkiau susitarti negu dviems, nes dabar nuolatos kils klausimas: Kas su kuo susidės prieš trečiąjį? Ar senesnieji duumviratininkai nusistatys prieš įsiveržusią Kiniją, o gal vienas iš jų susidės su ja prieš ankstesnį partnerį? Tai klausimai, nuo kurių sprendimo žymiai priklausys politinė mūsų žemės ateitis, bent dabartiniame dešimtmetyje. O po 1980 metų šis trikampis gali išsiplėsti į keturkampį ar net į penkiakampį, priklausomai nuo to, ar Europai ir Japonijai pavyks taip susiprėti, kad tetrarchai bus priversti jas pripažinti sau lygiomis jėgomis. Bet tai tik galimybės, o mūsų laikais teturime reikalą su minėtoju trikampiu bei su tomis kombinacijomis, kurios galimos tarp Vašingtono, Maskvos ir Pekino. Norėdamas jas bent apgraišyti, turi nuodugniau pažinti tą trejybę, o labiausiai mums mažiausiai žinomą Kiniją.

Taigi, kas yra ta Kinija?

“Liaudies respublika Kinija” yra didžiausia rytinės Azijos valstybė, nes apima apie 11 milijonų kvadratinių kilometrų plotą, ir tuo ji didesnė už visą Europą. Sovietų Rusija ir Kanada valdo didesnes teritorijas, bet žymi jų dalis dėl poliarinio klimato neapgyvendinta. Nors ir Kinijoje pasitaiko tokių neproduktingų sričių, ji vis dėlto savo apdirbamosios žemės plotu anas valstybes pralenkia. Ir tai žemei kultivuoti ji turi ir pakankamai gyventojų, kurių skaičius šiuo metu viršija 750 milijonų, kuo ji pralenkia visas kitas pasaulio valstybes. Jeigu tas skaičius didės ligšioliniu tempu, tai jis naujo šimtmečio pradžioje sieks apie 1200 milijonų. Tuomet maždaug kas ketvirtas žmogus žemėje bus kinietis. Vadinasi, žmonija vis labiau sugeltonuoja. Toliau pabrėžtina, kad Kinija tiek politiškai, tiek kariškai yra stipriausia Azijos valstybė.

Šis kraštas nuo žilos senovės yra apgyvendintas, ką paliudija 1920 m. ten iškastas **Sinanthropus pekinensis**, kuris bus gyvenęs prieš pusę milijono metų; o 1963 m. Šensio

Prof. Juozas Eretas,
kūrėjas savanoris,

gimęs 1896 spalio 18 d., perkopęs aštuntąjį dešimtį, taurus šveicaras, sutapęs su lietuvių tauta ir jos kultūra. Atvykęs į Lietuvą, kai ji kūrėsi, dirbo daugelį įvairių spaudos ir kultūros darbų, profesoriavo V. D. universitete, išleido mokslinių veikalų lietuvių kalba ir buvo liudininkas Lietuvos nepriklausomybės užgniauzimo.

Greetings and best wishes are extended to a noble and life-long friend of Lithuanians, Prof. Juozas Eretas of Switzerland on his 81st birthday. Of extreme value have been his creative contributions by words and writings during Lithuania's period of independence when Dr. Eretas resided in the country and presently, too, as he champions the Lithuanian cause from his native Switzerland.

provincijoje atrastasis **homo erectus lantianensis** gal bus dar 100.000 metų senesnis. Tuo kinietis yra tarsi “Azijos Adomas”, o tai Charles de Gaulle paskatino pareikšti: “Kinietis yra senesnis už istoriją”. Ši mums ryškiai žinoma jau nuo ketvirtąjo tūkstantmečio prieš Kristų. Nuo tų laikų jis yra išgyvenęs iškilimų ir spindinčias aukštybes, bet ir patyręs daug nelaimių. Iš šių jis betgi visuomet išsikapstė, nes yra gajus ir darbštus. Kadangi jis kartu yra dar perdėm praktiškas bei nagingas, jo pasisekimas kasdienybėje užtikrintas. Dėl to jis yra ir pats turtingiausias iš visų azijatų, o tai, bent užsieniuose, kelia net kitų tautų pavydą. Šiandien gi jis savame krašte yra gana spartiškai auklėjamas pagal Mao Tse-tungo raginimą: “Užmiršk save, tarnauk liaudžiai!”

Nepaisant jo privalumų, ir kinietis nėra laisvas nuo silpnųjų. Antai, jo įsiveržimas į Tibetą 1959 m. ir žiaurumas, kuriuo jis šešeriais metais vėliau “Kultūros revoliucijos” metu persekiojo savuosius, parodo, kad ir brutalumas jam nesvetimas. Ryšium su tuo reikia suminėti, kad kiniečių revoliucija buvo tokia pat kruvina kaip bolševikinė ir tokia žiauri kaip nacistinė. Mao tuo reikalu sako: “Perversmas nėra pakvietimas į vaišes!”

Bet, nežiūrint visų tų šešėlių, kiniečiui kultūroje vis dėlto pavyko užkopti į žibančias viršūnes. Užtat sunku užtikti sritį, kurioje jis savo laimėjimais nebūtų praturtinęs savo tautą ir net žymią žmonijos dalį, kuo susižavėjo dar XIII-ame šimtmečiu Kiniją pasiekęs venecijietis Parco Polo.

Nors kiniečio žvilgsnis daugiausia nukreiptas į medžiaginę tikrovę, jis betgi žvilgterėja ir į “anapus”. Tenais gi jis nepasimeta, o iki mūsų dienų kartoja Konfucijaus (551-479), vieno žymiausio jo išminčių, žodžius: “Aš taip mažai nežinau apie žmogų, kaip aš galėčiau daugiau žinoti apie Dievą?” Pasitenkindamas tokiu “šiapusišku”, kinietis visų pirma puoselėja tokią etiką, kuri jam — didžios savo šeimos rėmuose — leidžia vesti padorų gyvenimą. Taip darydamas, jis savo širdyje Aukščiausiajai Esybei palieka vietą, bet nerodydamas noro įsiveržti į Jos paslaptinę. Tokiu savo —kad ir ribotu — anapusišku daugumas kiniečių nepritaria Sovietų skleidžiamajai bedievybei.

Jo moralė moko kinietį tarnauti žmogui, šeimai bei visuomenei. Šioje tarnyboje jis išbandė daugybę modelių bei praktikų, kurios jam palengvino žengti per ilgus tūkstantmečius. Dėl to jis yra tikras, kad gali ir šiaudien apsieiti be svetimų civilizacijų bei religijų. Tai nereiškia, kad jis visai atmestų ir mūsų Vakarų kultūrą; tačiau tuo, ką joje randa vertinga, jis tepapildo savo mintijimą. Taip žvalgydamasis jis neišvengia nė krikščionybės, kas jį šiandien skatina vėl ieškoti kontakto su Roma, nes jis neužmiršo jėzuito Matteo Ricci, 1611 m. mirusio Pekine, savo kiniškai parašytais astronomijos ir teologijos veikalais praturtinęs kiniečių kultūrą.

Tatai betgi nesilpnina jo pranašumo jausmo, nes tas faktas, kad jis dar daug anksčiau už europietį išvystė visai savitą kultūrą, leidžia jam manyti, jog jis atėjęs iš “amžinybės” ir taip pat žengiąs į tokią. Šis “amžinumas” neleidžia jam būti nė kieno nors satelitu, ką mūsų laikais ypač skaudžiai patyrė kur kas jaunesnė Rusija.

Kinijos ir Rusijos priešingybė

Išdidi naujosios Kinijos laikysena yra be kitko reakcija prieš kolonizaciją, kurios auka šis kraštas buvo tapęs XIX šimtmečiu. Reikia atsiminti, kad tuomet apie dvidešimt Europos valstybių jėga bei klasta įsiveržė į Kiniją, kuri, tada apsilpusi, buvo priversta užpuolikams užleisti pajūryje “karinių atramos punktų”, sutikti, kad būtų steigiamos prekybos kontoros, ir šiaip pasirašyti sau nuostolingas sutartis. Jausdamiesi okupuotose srityse tikrais šeiminkais, europiečiai ne vieną kartą saivaliavo, pažemindami kiniečius. Antai, prie įėjimo į Šanghajaus parką jie prikaldė lentą su užrašu: “Kiniečiams ir šunims įeiti draudžiama”. Tad galima suprasti, kodėl XX šimtmečio pradžioje “boksiniškai” ir kiti patriotai ryžosi nusimesti svetimšalių jungą. Tatai ilgainiui beveik pavyko prie jūros, kur šiandien britai tevaldo Hongkongą, kuris betgi pagal sutartį sekančiame dešimtmetyje turės grįžti prie bendrojo kamieno. Panašiai bus ir su šiandien dar portuaglų valdomuoju Macao.

Kas kita gi su tais žemės plotais, kuriuos praeito šimtmečio viduryje iš Kinijos buvo atėmusi carinė Rusija, būtent, su Pamiro kraštu, Vakariniu Turkestanu ir Amuro sritim, iš viso apie 1,5 milijono kvadratinių kilometrų. Visos tos milžiniškos teritorijos vėliau nei carinė, nei sovietinė Rusija nesugrąžino teisėtiems savininkams. Kadangi ir dabar nė manyti nemano atiduoti tų atplėštųjų sričių, tai tarp jos ir Pekino dar labiau paastrėjo ta įtampa, kuri dar ankstyvesniaisiais šimtmečiais buvo atsiradusi dėl rasistinių motyvų.

Dėl to kiniečiai Sovietų Rusiją talaiko "kolonizatorium dekolonizatoriaus kailyje", t. y. užgrobių valstybe, su kuria negali būti normalių santykių, kol jiems nebus sugrąžinta visa ta **terra irredenta**.

Apie 1950 metus santykiai tarp šių tradicinių priešų nebuvo jau tokie prasti, nes dar tik ką įkurtoji "Liaudies Kinija" savo pozicijai sustiprinti pasiryžo pasinaudoti Sovietų patirtimi. Tam ji anais metais ne tik sudarė su jais draugiškumo bei pagalbos paktą, bet dar įsileido 3000 ekspertų ir daugiau kaip 10.000 techniškų specialistų, o iš savo pusės pasiuntė Rusijon apie 22.000 studentų. Be to, 1954 metais ji net pakeitė savo konstituciją pagal sovietinį pavyzdį. Tačiau šis "draugiškumas" greit subraškėjo, kai Maskva pradėjo Pekiną traktuoti savo satelitu, nes tatau skaudžiai užgavo savo vertės pajautimą saugojančius kiniečius. Šis konfliktas dar 1955 metais buvo jau toks aštrus, kad Chruščiovas savo sveičiui Adenaueriui skundėsi, jog Kinija Sovietams virtusi skaudžia problema.

Pasišiaušdami vis griežčiau prieš tuos nemėgiamus "mokytojus", kuriuos laikė "nouveau riches" be kultūros, kiniečiai vis smarkiau ėmė skersuoti ir į jų marksizmą. Net pats Mao prasitarė: "Kas jį laiko religine dogma, tas yra aklas". Aš jam sakiau: "Tavo dogma niekam netikusi". Kita proga jis, kalbėdamasis su Amerikos žurnalistu Snow'u, į marksizmą drėbė tokį žodį: "Jis yra dar prasčiau už mėšlą, nes šį dar galima panaudoti laukams tręšti; bet kam jis tikęs?" Svečio paklaustas, kam jis vis dėlto praktikoje laikosi to marksizmo, Snow'as sulaukė tokio atsakymo: "Tai darau, siekdamas suvienyti tautą bei sugrąžinti jai senąją jos garbę." Vėliau dar pridėjo: "Ateinantieji amžiai gal tik juoksis iš mūsų, kad mes kažkada buvome marksistai." Iš tokių bei panašių Mao pasisakymų paaiškėja, kad dabartiniai valdovai, priešingai Sovietams, marksizmą laiko ne nepajudinama dogma, bet įrankiu, kuris, tikslą pasiekus, jau nebereikalingas. Pekinui vis garsiau ėmus skelbti "geltonąją Monroe doktriną": "Azija — azijatams!", išgąsdintas Chruščiovas 1960 m. žaibo greitumu nutraukė visą kiniečiams teiktąją paramą, sustabdydamas 258 realizuotuosius projektus bei sulaužydamas 343 paramos sutartis.

Nors Chruščiovo pašalinimas nuo valstybės vairo 1964 metais kiek sušvelnino Maskvos laikyseną Pekino atžvilgiu, juos skirianti bedugnė pasiliko. Tuomet Kremliuje kilo klausimas: Kaip ateityje laikytis Kinijos atžvilgiu, kuri nuo 1959 m. savo "didžiuoju šuoliu pirmyn" pasiryžo visiškai apsieiti be savanaudiškos Sovietų paramos? Maskva tuomet svarstė tris galimumus: 1. vėl susitaikyti su Pekinu; 2. preventyviu smūgiu sunaikinti Kinijos nuklearinius centrus arba 3. ją iš visų pusių apsupti ir tuo pat sulaukyti jos tolimesnį kopimą į pasaulinės reikšmės turinčią valstybę. Atrodo, kad Maskva linkusi eiti trečiuoju keliu, t. y. nustatyti prieš Kiniją ir Indiją su Japonija, kurios turėtų padėti ją užduosinti ir priversti pasiduoti pasaulio hegemonijos ištroškusiai Rusijai. Tam tikslui Maskva 1973 m. gale siuntė Brežnevą daugiau kaip su 140 palydovų į New Delhį. Nors tai mamutinei delegacijai ten ir pavyko pasirašyti keletą ekonominio turinio sutarčių, tačiau jai nepasisekė Indijos politiškai įsprauti

į Kinijos apsupimo sistemą, nes New Dehli nori pasilikti už bet kokių blokų ribų.

Kad lengviau pavyktų apsupti Kiniją, Sovietams svarbu išvirtinti Indijos okeane; ir kad patogiau pasisektų su savo laivais į šįjį patekti, jie labai suinteresuoti, kad būtų greitai atidarytas Suezio kanalas. Šis troškimas mums paaiškina Sovietų bičiulystę su egiptiečiais ir iš viso su arabais. Aliejaus gavimas iš jų yra antraeilis dalykas, nes Rusija iš bėdos gali apsieiti be arabiško žibalo.

Kinijos suartėjimas su Amerika (JAV)

Kinija, nujausdama jai gresiantį tokio apsupimo pavojų, pradėjo suartėti su Amerika, o ši, jaudindamasi dėl vis didėjančio Maskvos ginklavimosi, atsakė tuo pačiu, kaip parodė Nixono atsilankymas Pekine 1972 m. Tokios moralinės pasipirties padėdama Kinijai pavyko atsistoti beveik lygioje aukštumoje su Amerika ir su Rusija, išplėsti abiejų politinę elipsę į trikampį. Nors Pekinas joje dabar dar pats silpniausias narys, tačiau jis gyvena viltimi ateinančiame šimtmečiu būti pačiu stipriausiu. Ši viltis daugiausia plaukia iš to reikšmingo fakto, kad Kinija turi atominę bombą, sugebančią pasiekti visas Sovietų karines pozicijas. Kadangi ji netolimoje ateityje galės sumobilizuoti daugiau kaip 50 milijonų pakankamai apginkluotų vyrų, galima suprasti, kad Sovietai vargu ar bepajėgs ją vėl išstumti iš šio trikampio, į kurį JAV jai praskynė kelią.

Kinija ta parama džiaugiasi, nes toji patvirtina beveik tradicinę bičiulystę tarp Vašingtono ir Pekino. Ši, tarp kitko, atsiremia į tą reikšmingą aplinkybę, kad juodu neturi bendrų sienų, galinčių virsti visokių kivrėjų priežastimi. Be to, jaunas JAV amžius, siekias vos 197 metų, * beveik nedavė progos susirėžti su Kinija. Susikibimas su jos "savanoišiais" Korėjoje 1950 m. tebuvo, nors skaudus, bet trumpas epizodas. Kiniečiai taip pat neužmiršta kad Amerika neįsiveržė į jų kraštą, jame niekad nepaglemžė sau žemės ir iš viso neišnaudojo Kinijos politinio silpnumo. Be to, ji atsimeina, kad JAV po 1900 m. įvykusio "boksinių" sukilimo gautąjį atlyginimą už patirtuosius nuostolius panaudojo ne sau, o įkurti vienam universitetui, kurį vėliau padovanojo kiniečiams. Ji neužmiršo ir tai, kad Kinijoje užaugusi Amerikos rašytoja Pearl Buck (1892-1972) jų kraštą išaukštino kaip "Gerąją žemę". Ji žino, kad Amerikoje daugiau kaip 500 mokslininkų įsigijo akademinis laipsnius sinologijos temomis ir kad dabar antra tiek eina jų pėdomis. Neužmirština taip pat, kad apie 8000 studentų mokosi kinų kalbos.

Visi tie ir panašūs prielankumai leidžia jiems kad JAV yra ištikimas jų sąjungininkas kovoje su Sovietų Rusija. Dėl to jie politinę bei karinę situaciją Vakarų kryptimi atvaizduoja tokiu šikicu:

JAV → SR ← Kinija,

šitai samprotaudami: priešas (JAV) mano priešas (SR) yra mano bičiulis. Rytų kryptimi padėtis panaši, nes čia Sovietų vietą užima kitas (praeities) tradicinis priešas — Japonija, kurią nuo Kinijos užpuolimų gali sulaukyti šiandien Tokijo globojantis Vašingtonas:

Kinija → Japonija ← JAV.

Turint galvoje, kad JAV tiek iš Vakarų, tiek iš Rytų pusės yra Kinijos partneris, gal net tikras jos sąjungininkas, situacija ją verčia pageidauti, kad Pentagonas, pasitraukęs iš Vietnamo, Rytų Azijoje paliktų stiprius karinius dalinius kartu su Septintuoju laivynu, rinius dalinius kartu su Septintuoju laivynu, tikrai jai pavojingi rusai. Nors Vašingtonas, nepaisant tokių bendrų interesų, formaliai nesudarė su Pekinu jokių paktų, vistiek galima prileisti, kad Amerika pažadėjo atsistoti Kinijos pusėje, jei kartais Sovietai preventyviu puolimu išdrįstų sunaikinti jos nuklearinius centrus ir bandytų Pekine pasodinti jiems palankią vyriausybę. Pekinas pats per daug nesijaudina dėl tokios grėsmės, nes jis tikras, kad gali sėkmingai atsispirti prieš Sovietus, juoba, kad jis šalia eilinių dar turi nekonvencinių ginklų, pranašesnių — kaip jam atrodo — už visus Kremliaus ginklus.

Nekonvenciški Kinijos ginklai

Vienas jų yra įgimtas kiniečiams minčių lobynas, kuris, pavadintas **universalizmu**, moko, jog viskas, ką jie išpažįsta, sudaro tokią protingą pasaulio bei gyvenimo tvarką, kad apsimoka pagal ją gyventi ir ją apginti nuo visų užpuolimų.

Daugumas kiniečių ją gina ir prieš grynai medžiagiškai orientuotąjį marksizmą. Kas jiems jame patinka, tai jie parėmė į savo maoizmą, kuriame Konfucijaus išmintis susitinka su kai kuriomis marksistinėmis idėjomis. Žymi kiniečių dalis ir šiandien išitikusi, kad šiame senovinio minčių lobyno susitikime bei susikirtime su Marksu ilgainiui Konfucijus laimės.

Kitas ne mažiau reikšmingas jų ginklas yra **laikas**, nes jie ilgoje savo istorijoje yra patyrę kad jis viską keičia bei nugali. Tuo jie visiškai sutinka su šveicarų priežodžiu: "Ko mes nepajėgime padaryti, tai padaro laikas". Šiuo atžvilgiu kiniečiams būdingas šis anekdotas. Kai jie sykį viduramžiais savo sostą užleido vienam japonui ir dėl to susilaukė karčių priekaištų, tai ramiai atsakė: "Kam jaudintis? Po penkių šimtų metų ir jis bus kinietis."

Nekonvenciniu ginklu galima laikyti ir jų praktikuojamąjį **satelizaciją**, t. y. kaimynų užvaldymas iš šalies. Šis terminas yra naujas, bet pats reikalas toks senas, kokia sena yra Kinija, nes ji visada mokėjo savotišku būdu "globoti" kaimynus: vengdama užimti svietimas žemes, ji sugebėdavo taip palenkti sau ju valdovus, kad jie tapdavo Pekino tributariais, apsaugančiais jį nuo puolimų iš šalies. Atsidėkodama už tokią apsaugą, ji garantuodavo savo satelitų laisvę tol, kol tie jos neimdavo piktnaudoti prieš savo globėją. Tad suprantama, kad Kinija, per tūkstantį metų buvusi jos satelitu, vakar stengėsi apsaugoti Vietnamą nuo prancūzų bei amerikiečių, o šiandien gina jį nuo rusų kėslų.

Savotiškas kiniečių ginklas yra ir jų **infiltracija**, nes tylija emigracija jie siekia užsieniuose užsitikrinti vadovaujamas pozicijas, ypač prekyboje, kurioje jie yra pelnęsi pinigų, reikalingus užsitikrinti sau palankiai politikai. Kadangi kinai emigrantai vaisinga savo gimine greit sudaro įtakingas kolonijas, jų poveikis daugiau yra lemiamas, pavyzdžiui, Azijoje ir prie JAV pacifikinio pajūrio, kuris gerokai sugeltonėjo.

Prie šitų tarsi tradiciškai nekonvencinių ginklų dabartinė Kinija pridėjo dar vieną naują, būtent, **drogus**. Šios rūšies narkotikai joje buvo vartojami dar prieš Kristų, bet kartu žinomos ir baisios jų pasėkmės, kas valdovus verste vertė uždrausti jų vartojimą. XIX šimtmetyje, ypač britai, norėdami pasipelnyti, pasipriešina tam draudimui ir tarp 1820 iki 1940 metų įvežimą padidino nuo 5000 iki 30.000 dėžių. Nors valdovai net dviem "opio karais" (1839-1842) atkakliai pasipriešino tokiam "mirties importui", jiems nepavyko jo sustabdyti, dėl to anglai dar 1908 metais galėjo vežti Kinijon 5000 t. drogų.

Šiandien Pekinas tą baisų ginklą atsuko prieš savo neprietelius, gamindamas visai oficialiai tuos drogus bei išveždamas juos į jam priešingas valstybes, kur jie ypač nukreipiami prieš kareivius, ką savo metu skaudžiai patyrė amerikiečiai Vietname. Spėjama, kad Kinija dabar kasmet eksportuoja apie 10.000 t. Tai milžiniškas kiekis, žinant, kad visas pasaulis medicinos reikalams kasmet tereikalingas 1250 t. Kinijos valdžia atvirai prisipažįsta, kad ji turi tokį droginį ginklą. Antai, Tschou En-Lai, jos ministeris pirmininkas, 1965 m. laikydamasis Kaire, Nasserui pareiškė, kad Pekinas tuo tik atsilyginęs už jam anksčiau padarytą skriaudą.

Šie nekonvenciniai ginklai — prie jų, žinoma, priskaitome dar anksčiau minėtąją **atominę bombą** — Kinijai nepaprastai svarbūs, žinant, kad jos tradiciniai ginklai dar silpni. Bet kadangi ir tie skubiai stiprinami, reikia manyti, kad Pekinas dar prieš mūsų šimtmečio galą ir kariškai bus toks pat stiprus, kaip Vašingtonas ir Maskva.

Kinija — Europos bičiulė

Ši perspektyva itin jaudina Sovietų Rusiją, kuri dėl to išilgai savo 6500 km ilgumo sienos su Kinija sutelkia vis daugiau savo divizijų. Mat, laikydamas savo krašto viduryje apie 80 divizijų, Kremlius savo satelitų šalyse Vakaruose sukongcentravo apie 35 tū daliniu, o ties Kinija arti 50. Turint galvoje, kad dar prieš penkerius metus šis santykis (35:50) buvo atbulas (50:35), galima suprasti, kad Rusija Kiniją šiuo metu kariškai laiko pavojingesne už susiskaldžiusią Vakarų Europą. Sukaupta Sovietų jėga sugebėtų nugalėti vieną — rytinį ar vakarinį — priešą, bet nujausdami, kad jie nepajęgtų vienu žygiu iverkti abiejų kartu, ir nenorėdami patekti tarp kūrjo ir priekalo, abiems frontams Sovietai davė skirtingą charakterį: rytiniam — daugiau karinį, o vakariniam — daugiau diplomatinį.

Savo diplomatinio veikimu, sudarydamas "Rytų sutartis" su Vakarine Vokietija, praveddamas Helsinkio-Ženevos konferencijas, ruošdamas pacifistinius kongresus, silpnindamas Atlanto sąjungą bei Nato, išstumdamas JAV iš Europos, šalindamas Angliją iš kontinento ir panašiomis akcijomis, Kremlius nori "finlandizuoti" dar laisvą Europą, t. y. surišti jai rankas, kad jam reikiamu momentu lengviau sektųsi kariškai sutvarkyti savo bylą su Kinija.

Š, pramatydama prieš ją nukreiptas tokias agresyvinės užmačias, irgi nesnaudžia — ieško sau sąjungininkų. O tokių ji — pagal jau minėtąją strateginį dėsni — pirmiausia suranda savo priešą užpakalyje — Europoje:

Europa — SR — Kinija.

Šitai žiūrėdami į padėtį, konstatuojame, kad dar laisva Europa yra tikra Kinijos bičiulė. Dėl to ir suprantama, kodėl ši ir stengiasi su ja bendrauti. Iš kitos gi pusės, tą pat galima sakyti ir apie Europą, būtent: Kinija, atsistojusi anapus mūsų priešų (SR), yra mūsų bendrininkė. Dar prieš pirmąjį Pasaulinį Karą paskutinis vokiečių kaizeris Vilhelmas II Kiniją vadino mums gresiančiu "Geltonuoju pavojumi". Nuo to laiko pasaulinė situacija yra tiek pasikeitusi, kad mes, europiečiai, turime sakyti: jeigu nebūtų kiniečių, mes turėtumėme juos tuojau sukurti.

Mūsų laimei — nereikės mums jų sukurti. Bėda tik, kad mes juos taip mažai pažįstame.

Kinija, užėmusi tvirtą vietą pasaulio galiūnų tarpe, toliau nesulaikomai paveiks pasaulio formaciją. Tad kas nepažįsta Kinijos, tas ir nesupras dabar užgimstančio pasaulio. Bet tatau skaudžiai gali atsiliepti ir į mūsų reikalus, nes ji, nusistačiusi prieš Sovietų Rusiją, šią svetimu tautų kalėjimą, gerai supranta ir pavergtos Lietuvos padėtį ir tuo pat gali mus — taip pat latvius ir estus — galin- gai remti kovoje už atgavimą laisvės bei nepriklausomybės.

(Įvadas kun. P. Urbaičio knygai "Kinija Azijos milžinas", Roma, 1974).

LD red. pastaba: autoriaus straipsnis rašytas prieš 4 metus, dar prieš JAV dušimtmetį.

Kaip statomas didžiausias

MASKVOS VIEŠBUTIS

Šiaurinėje miesto dalyje pradėtas statyti didžiausias 25 aukštų, keturių žvaigždžių Maskvos viešbutis. Jis turi būti baigtas iki 1980 metų olimpiados, kuriai viešbutis yra skiriamas.

"The Times" korespondentas E. Stevens įdomiai pasakoja apie to viešbučio statybą. Pasirodo, kad prie tos statybos patys rusai visiškai neprikiš pirštų. Visi darbininkai, išskyrus šiukšlininkus ir valytojus, bus užsieniečiai.

Šio milžiniško pastato, už kurį reikės sumokėti 640 milijonų frankų, planuotojai ir darbų vykdytojai yra prancūzai. Išskyrus smėlį, žvyrą ir cementą, visos statybos medžiagos ir vidaus įrengimai gabenama iš Prancūzijos. Net durų rankenos kambariams, kurių iš viso bus 1.821, su 3.642 lovomis, bus atvežtos iš Prancūzijos.

Lauko statybos darbus (pamatų kasimas jau pradėtas) atlieka jugoslaviai. Visos mašinos ir mažiausi statybos įrankiai atsiųsti iš Prancūzijos. Visa tai patiekia Fefri firma, kuri yra apsiėmusi perduoti viešbučio raktus 1979 m. balandžio 15 d.

Darbininkai apgyvendinti studentų bendrabučiuose. Jiems išduotos daugkartinės vizos; atgabenti jugoslavų ir prancūzų virėjai, parūpinamos sporto priemonės ir bilietai į teatrus ar kitas pramogas.

Kai po metų lauko darbai bus galutinai užbaigti, atvyks 550 prancūzų patyrusių specialistų, kurie atliks visus vidaus įrengimus.

Trijuose viršutiniuose viešbučio aukštuose bus keli barai ir restoranai, aprūpinti prancūzų, rusų, gruzinų-armėnų ir centr. Azijos valgiais. Restoranai vienu metu galės sutalpinti 3.400 žmonių. Viename pastato gale bus 1.000 vietų salė konferencijoms, su įtraukiamą scena ir kino ekranu.

Pradėdami statyti viešbutį, prancūzai norėjo pirmiaisiais metais parūpinti jam patyrusių tarnautojų, bet sovietai nesutiko. Todėl dabar pasiūstas į Paryžių tam tikras skaičius virėjų, kambarinių, padavėjų, barmanų ir kitų tarnautojų, kurie per metus laiko išmoks aptarnauti modernišką viešbutį.

Iš sutartos už viešbutį mokėti 640 milijonų frankų sumos tik 20% mokama grynais pinigais. Likusioji suma yra paskola, garantuota Prancūzijos vyriausybės.

RUSŲ KOMUNISTŲ DVIVEIDIŠKUMAS

Kolumnistas Victor Riesel sidikatinėj spaudoj prisimena sovietų pyktį ir įspėjimus Amerikai, kad disidentas Vladimir Bukovski nebūtų priimtas Baltuosiuose Rūmuose. Ta proga Riesel paminėjo kitą atvejį su Amerikos "komunistų partijos trubadūru" Angela Davis. 1972 metais Davis Maskvoje buvo sutikta kaip herojė. Ji kalbėjo intelektualų hierarchijai, "darbininkams", konferavo su oficialiais asmenimis, mokslininkais, rašytojais ir kitais. Ji kalbėjo apie tariamą juodųjų persekiojimą Amerikoje.

Amerikoj tuo tarpu nebuvo susijaudinimo. Joks oficialus asmuo nesidomėjo, su kuo ji susitikinėjo, matėsi ar nesimatė su Brežnevu, teisybę sakė, ar melavo. Brežnevas negavo protesto notos iš mūsų radioaktyvios ambasados Maskvoje. Nebuvo jokio pagrindo baimi, ką kalba koks nors Amerikos disidentas. Paskui Davis grįžo į tą pačią Ameriką, pietinėse valstybėse kalbėjo, ką tik norėjo, varė savo partijos propagandą. Ji nebuvo uždaryta į psichiatrinę ligoninę, kaip atsitiko su Bukovskiu. Nebuvo nei jos butas kratomas, kaip padaryta su Andrejum Sacharovu.

Davis nėra vienintelė, kuri kalbėjosi su Brežnevu ir aptarė, kaip pulti Amerikos demokratiją. Jau daug metų Gus Hall, komunistų generalinis sekretorius, nuolat lankosi komunistiniuose kraštuose. 1966 m. jis ten praleido 77 dienas, su komunistų vadais konferavo 24 marksistinėse - leninistinėse šalyse. 1969 m. skrido į Hanojų ir dalyvavo Ho Či Minh laidotuvėse tuo metu, kai to diktatoriaus šalis kariavo su Amerika. Grįžęs nebuvo nei tardomas, nei kalinamas, nei uždarytas į psichiatrinę.

1974 m. gegužės 6 d. draugas Hall Kremliuje konferavo su Brežnevu. Su Brežnevu buvo Michail Suslov ir Michail Ziminianin. Su Hallu buvo Amerikos Winston, švietimo valdovas Jackson ir buvęs jaunimo vadas Rubin. Jie laimingai grįžo, ir Amerikos policija jų neuždarė į Lubianką.

Dabar, kai prez. Cartedis parašė laišką Sacharovui, Maskva ėmė rėkti apie grėsmę dentantei. Vadinasi, komunistai niekad nedarė klaidų, o mes niekad, kas būtų teisinga ir savo vietoje. Laikas atėjo diplomatine kalba pasakyti Maskvai: eikit į peklą (go to hell) su savo dviveidiškumu!

Veteranų diena, erdvės kompozicija.
Juozas Mieliulis

Space composition, "Veterans' Day" by J. Mieliulis.

CHICAGOS MENO INSTITUTO 76-ji BIENALĖ

76th Exhibition by Artists of Chicago and Vicinity, February 19 — March 27.

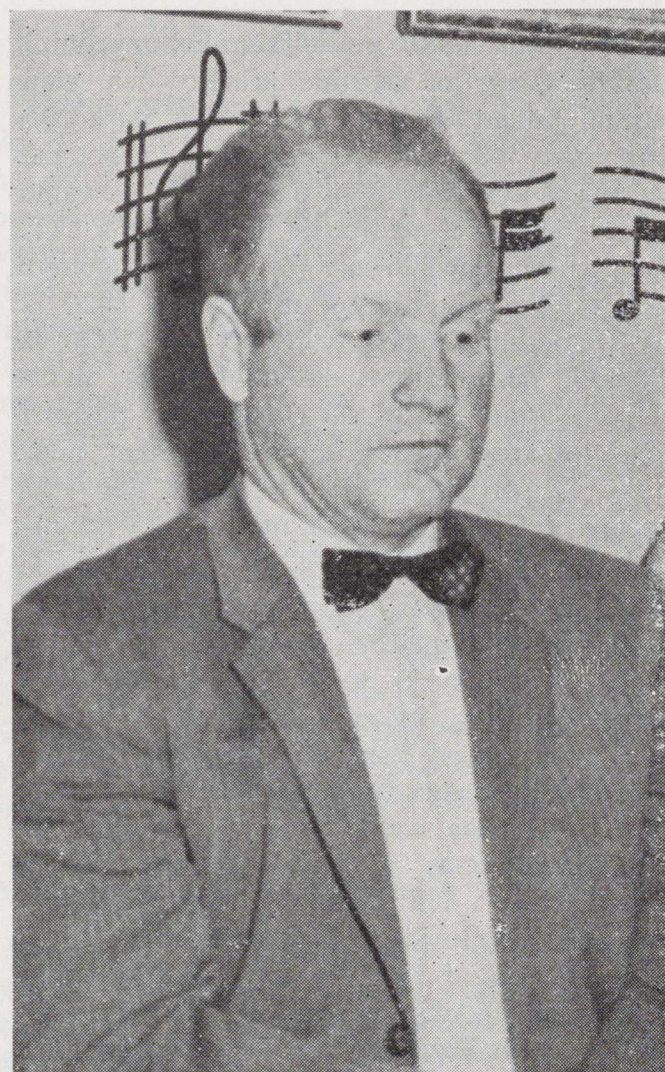
The biennial exhibition of works in all media by artists from Chicago and a 130-mile radius of the city surveys contemporary trends.

Joje dalyvavo 200 dailininkų iš Chicagos ir jos apylinkių su tiek pat kūrinių, kurie buvo atrinkti Jury komisijos iš apie 2000 darbų, atstovavę dabarties meno srovėms iš visų sričių: tapybos, skulptūros, grafikos, fotografijos ir kt. Yra atžymėtina, kad toje bienalėje pateko dviejų lietuvių dailininkų — Juozo Mieliulio ir Vilijos Aleksandros Eivaitės darbai: "Veteranų diena" (Erdvės kompo-

zicija), aliejus, ir "Smokingų eilė" ("Tuxedo Row"), serigrafija.

Abu dailininkai paskutiniaisiais metais Chicagoje pasižymėjo lietuvių meno srityje kaip avangardistai. Dail. J. Mieliulis perieitų metų individualinėje apžvalginėje parodoje išėjo viešumon su nauja originalia "erdvės kompozicijos" koncepcija, kuri sutrumpinti buvo atspausdinta jo parodos kataloge. J. Mieliulis, kaip pats dailininkas save pristato, yra struktūrinio simbolizmo kūrėjas. Jauna dailininkė Vilija A. Eivaitė pradėjo lietuvių dailėje dalyvauti su gan nauja grafikos technika — serigrafija (serigraphy). Tą būdą galima naudoti tiek juodai baltai arba spalvotai grafikai, mažo ir didesnio formato kūriniams. Vilijos A. Eivaitės minimas darbas "Tuxedo Row" yra fotografinė serigrafija, naudojant 24 spausdinimo spalvas.

M. Ivanauskas

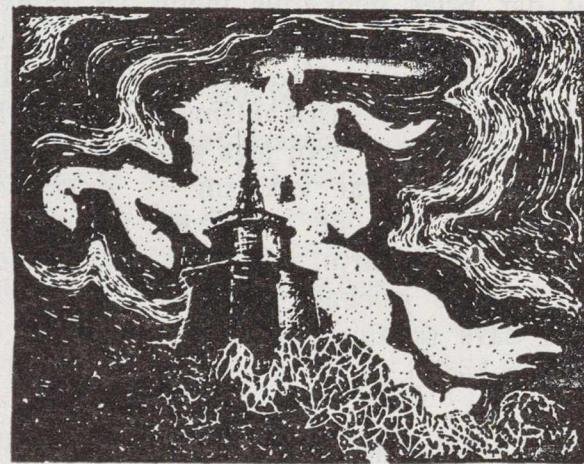

Dail. JUOZAS MIELIULIS, "Erdvės kompozicijos" autorius ir struktūrinio simbolizmo kūrėjas.

Artist Joseph Mieliulis

Foto V. A. Račkauskas

Baigė 1938 m. Mokytojų seminariją Lietuvoje; 1947 m. lankė Ecole des Arts et Metiers ir 1950 m. Akademie der Bildenden Kuenste Freiburge; 1953 m. baigė meno studijas James Millikin universitete Decatur, Ill.; ir 1957 m. Institute of Design (I. I. T., Chicago) su mokslo magistro laipsniu meno dalykuose (Master of Science in art education). Priklauso Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungai. Nuo 1970 iki 1974 m. studijavo meną Europos muziejuose ir architektūros momentus apie 100 miestuose.

Iš laiškų Administracijai

"Lietuvių Dienų" Administracija!
Įdedu laimėjimų šakneles ir čekį padengti išlaidas.

Linkime daug sėkmės ir ilgai ilgai spausdinti tokį įdomų žurnalą "Lietuvių Dienos".

Mes nekantriai laukiame kiekvieną mėnesį, perskaitę duodame kitiems pasiskaityti.

A. Binkins

Brooklyn, N. Y.
1977.10.9.

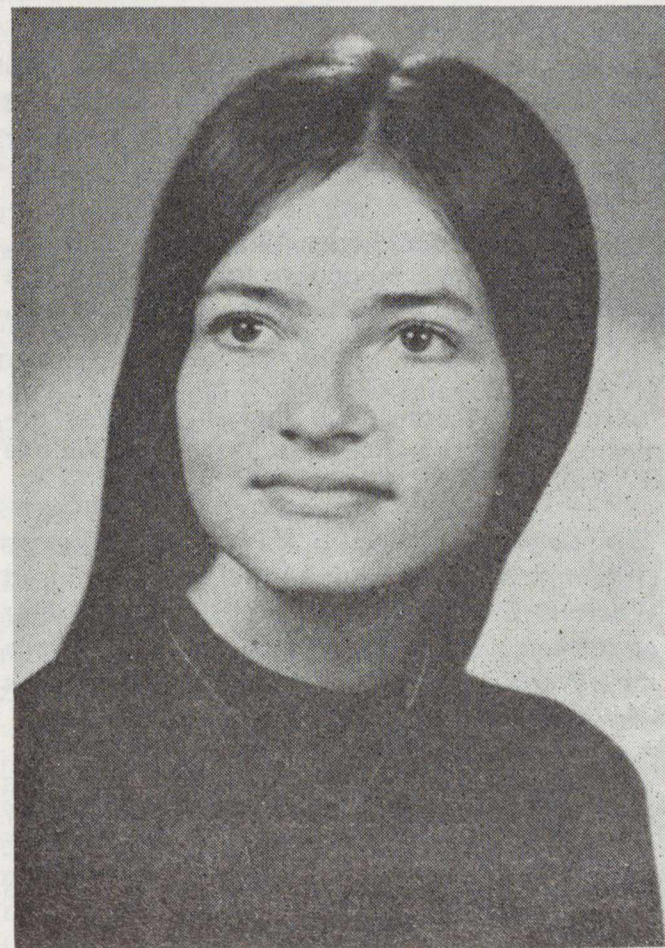
Smokingų eilė, serigrafija. Vilija A. Eivaitė

SERIGRAPHY

• Serigraphy is a printmaking process, whereby the ink is pushed through a stretched mesh material. This material is usually silk or an industrial-made nylon.

A screen stencil is prepared, resulting in blocked and unblocked areas. It is prepared by hand or by photomechanical methods. The ink is forced through the open areas of the mesh to the paper. A new stencil must be prepared for each color. Only one color at a time is printed.

Photographic serigraphy is a more complicated process that requires much more preparation and attention. Kodaliths (film negatives) of the photograph are made in a photographic darkroom. These are then transferred onto the screen by photomechanical process. In this way, a photographic stencil is made.

Dailininkė Vilija Alexandra Eivaitė.
— Artist Vilija Alexandra Eivaitė.

Serigraphy, "Tuxedo Row" by V. A. Eivaitė
Foto M. Ivanauskas

ANTANO GIEDRAIČIO-GIEDRIAUS

RAŠTŲ BIBLIOGRAFIJA

A. Giedraičio-Giedriaus raštų bibliografija yra nepaprastai plati. Čia duodama tik nuotrupos, greitomis parinktos pailiuoti jo didelę ir plačią meilę lietuvių vaikams. Nepriklausomos Lietuvos augintiniai vaikai, o taip pat tremtinių lietuvių vaikai, tik jojo pasakų buvo migtomi ir auginami tujų didvyrių žygiams.

Lietuviai vaikai pastatytų didelį paminklą A. Giedraičiui, jeigu toliau atidžiai skaitytų jojo pasakų knygas.

VORONEŽE, RUSIJOJE —

Eglaitė, Bauba, 1917.
Iš mokslo dienų, 1917, Voroneže.
Trys pasakos, 1917, Voroneže.

LIETUVOJE —

Devynios pasakos, 1920.
Ketrios pasakos, 1920.
Gailutė, 1921, dvi laidos.
Iš mokslo dienų, 1921, antra laida.
Trys pasakos, 1921, antra laida.
Šis tas vaikų teatrui, 1922.
Mūsų liaudies pasakos vaikams, I ir II dalys, 1925.
Dainų dainelės, 1925.
Apsakymėliai, 1925.

Dail. ALEKSANDRA EIVAITĖ, 1976 m. baigė su aukščiausiu garbės atžymėjimu keturių metų meno studijas University of Illinois, Chicago Circle Campus. Ji taip pat yra baigusi Chicago Aukšt. Lituanistinę mokyklą; priklauso Liet. Moterų "Dailės" vienetei, Akademiniam Skautų Sąjūdžiui; yra "Ateities" žurnalo red. kolegijos narė, dalyvauja įvairiose amerikiečių ir lietuvių meno parodose. Yra tautinių šokių puoselėtoja ir žinovė.

Antanas Giedraitis-Giedrius, rašytojas, pedagogas ir 1951-54 Vasario 16-tosios gimnazijos direktorius.

Author and pedagogue Antanas Giedraitis-Giedrius, who in 1951-1954 was director of the Lithuanian (February 16th) gymnasium in Germany.

Miškinis, 1925.

Sutemų šnekos, 1925.

Išvadavo, 1925.

Krisleliai, 1929.

Mažiesiems pažiūrėti, 1930.

Šviesos rate, 1930.

Rausvas lapas, 1930.

Doriukas, 1930.

Nušviesti takai, dramos ir poezija prozoje, 1930.

Pašnekos, 1930.

Pasakos, I dalis, 1930.

Šlubys, 1934.

Gamtoj pasidairius, 1934.

Vyturėlis, elementorius ir skaitymai, 1936.
Laukuose ir pievose, vertimas iš Wagnerio, 1937.

Kasdieninės pasakos, 1937.

VAKARŲ VOKIETIJOJE —

Kelionė į Lietuvą, ilustr. R. Veselauskas (Viesulas), 1947.

Taunienės bičiuliai, pasakos, il. H. Žmuidzinienė, 1947.

Tėvelių pasakos, iš lietuvių liaudies pasakų lobyno, il. J. Steponavičius, 1947.

Lekučio atsiminimai, pasakojimai mažiems ir nemažiems, 1951.

Tėvų pasakos, I d. 1951.

JAV-SE

Pasakėčios, il. V. Makarevičius, 1959.
Lukšiujai, vieno kaimo praeities atgarsiai, 1959.

Pasakėčios, 1960.

Užburti keliai, il. V. Stančikaitė, 1961.

Murklis, apysaka, il. V. Simanavičius, 1962.

Smilgos, 1969.

Aišvydo pasakos, 1971.

Čia neįtraukta raštai periodikoje.

Lukšiujai, vieno kaimo praeities atgarsiai,

Parengė V. Prižgintas

LOS ANGELES "SPINDULYS" EUROPOJE

LOS ANGELES JAUNIMO ANSAMBLIS

Los Angeles LB Jaunimo ansamblis "Spindulys" 1977 m. liepos mėn. 17 d. iki rugpjūčio 7 dienos gastroliavo po Vakarų Europos valstybes. Aplankė Belgiją, Olandiją, Vokietiją, Šveicariją, Italiją, Prancūziją ir Angliją. Dalyvavo iš viso 38 žmonės. Vadovavo Ona Ruzutienė ir Danguolė Razutytė; bendradarbės: pianistė Ona Barauskienė ir Danutė Barauskaitė. Be to, dar trys palydovai talkininkai: B. Seliukas (chorui), V. Stokas (fotografai) ir J. Ruokis (korespondentas). Kiti — daugumas — studentai (jaunimas).

Programai ansamblis buvo paruošęs apie 20 dainų ir giesmių; tai kompozitorių B. Budriūno, G. Gudauskienės, B. Jonušo, J. Zdaniaus ir liaudies dainos; be to, keturi Bern. Brazdžionio eilėraščiai ir 25 tautiniai šokiai. Ne visur buvo atliekama ta pati programa — tai parėjo nuo vietos ir scenos sąlygų ir kt. Miunchene, Romoj, įskaitant ir audienciją pas Popiežių, ir Londone, bažnyčiose skambėjo mūsų giesmės: vargonais pritarė O. Barauskienė ir Londone — V. Vasyliūnas.

Su choru, tautiniais šokiais ir deklamacijomis pasirodė rinktinis programos dalyvių sąstatas. Pasirodė visur, kur buvo kvietas: Vasario 16-tos gimnazijoje, Miunchene, Romoj, Ziuriche, Londone Lietuvių sodyboj ir Lietuvių Studijų savaitėj. Visur publikos buvom šiltai sutikti ir gerai įvertinti. Jaunimas pasistengė, buvo susiklausęs, šoko darniai ir energingai, dainavo ir deklamavo gražiai.

Apie mūsų pasirodymus vėliau "Europos

VIRŠUJE —

Los Angeles LB Jaunimo ansamblio "Spindulys" savo išvykos metu aplankė Vindsoro pilies, kur įvyko Europos lietuviškųjų studijų savaitė.

VIDURY —

"Spindulys" Muenchene, Vakarų Vokietijoje, po sėkmingo pasirodymo su prel. P. Celiešium ir ansamblio geriausia globėja Alina Griniene. Jų tarpe ansamblio vadovė O. Razutienė.

APAČIOJE —

"Spindulys" Romoje po audiencijos pas popiežiu Pauliu VI. Priekyje ansamblio vadovė O. Razutienė.

"Spindulys," an artistic ensemble of young Lithuanians around Los Angeles, has toured Western Europe this summer. One of their appearance was near Windsor Palace, where the Week of Lithuanian-European Studies was held this year.

"Spindulys" (The Ray) ensemble members after a performance in Munich, with their leader, O. Razutiene and their hosts in Germany, Msgr. P. Celiesius and the remarkable benefactress Alina Griniuviene.

"Spindulys" at the Vatican following an audience with Pope Paul VI.

Liečiuvis" rašė, kad mūsų programa buvus gerai išbalansuota, gyva, nenuobodi ir žavėjusi publiką. Sako, matę žmones net ašarą braukiant (Matėme ir mes.) "Maloni staigmena buvo Los Angeles visapusiško meno ansamblo "Spirinduly's" pasirodymas", — tai H. L. K. o. respondento žodžiai.

Iš tikrųjų, mūsų jaunimas šia misija į jį sudėtų vilčių neapvydė.

Ši išvyka galėjo įvykti dėl dviejų dalykų: vietos lietuvių ir organizacijų paramos ir Europos lietuvių organizuotumo, sudarant sąlygas mums ten pasirodyti, parūpinant nakvynes ir kitokią paramą. O tai įvyko todėl, kad mes turėjome ten gerų draugų, kaip Alina Griniene Miunchene, Tendzegolskis — Vasario 16 gimnazijoje, Lietuvių Kolegijos dvasiškija — prel. A. Jonušas, prel. L. Tula ba ir kt. — Romoj, R. Garbačiauskaitė — Ziuriche, kun. Petrošius — Paryžiuje, A. Vilčinskas ir J. Alkis — Londone. Bepigu buvo keliauti ir įvykdyti programą, turint toki "užnugarį".

Aš tikiu, kad jaunimas gerai suprato ir įvertina visų pastangas ir sudarytą progą pamatyti ir pažinti Europą, kurios jie dar nebuvo matę. Grįžo jie labai patenkinti ir dėkingi visiems minėtiems ir nemintiems geradariams. Ši lietuviškos reprezentacijos kelionė ilgai bus atmintina visiems.

O. R.

LAIKRAŠTININKO IR VEIKĖJO SUKAKTIS

Žurnalisto K. Uoginio dviguba sukaktis

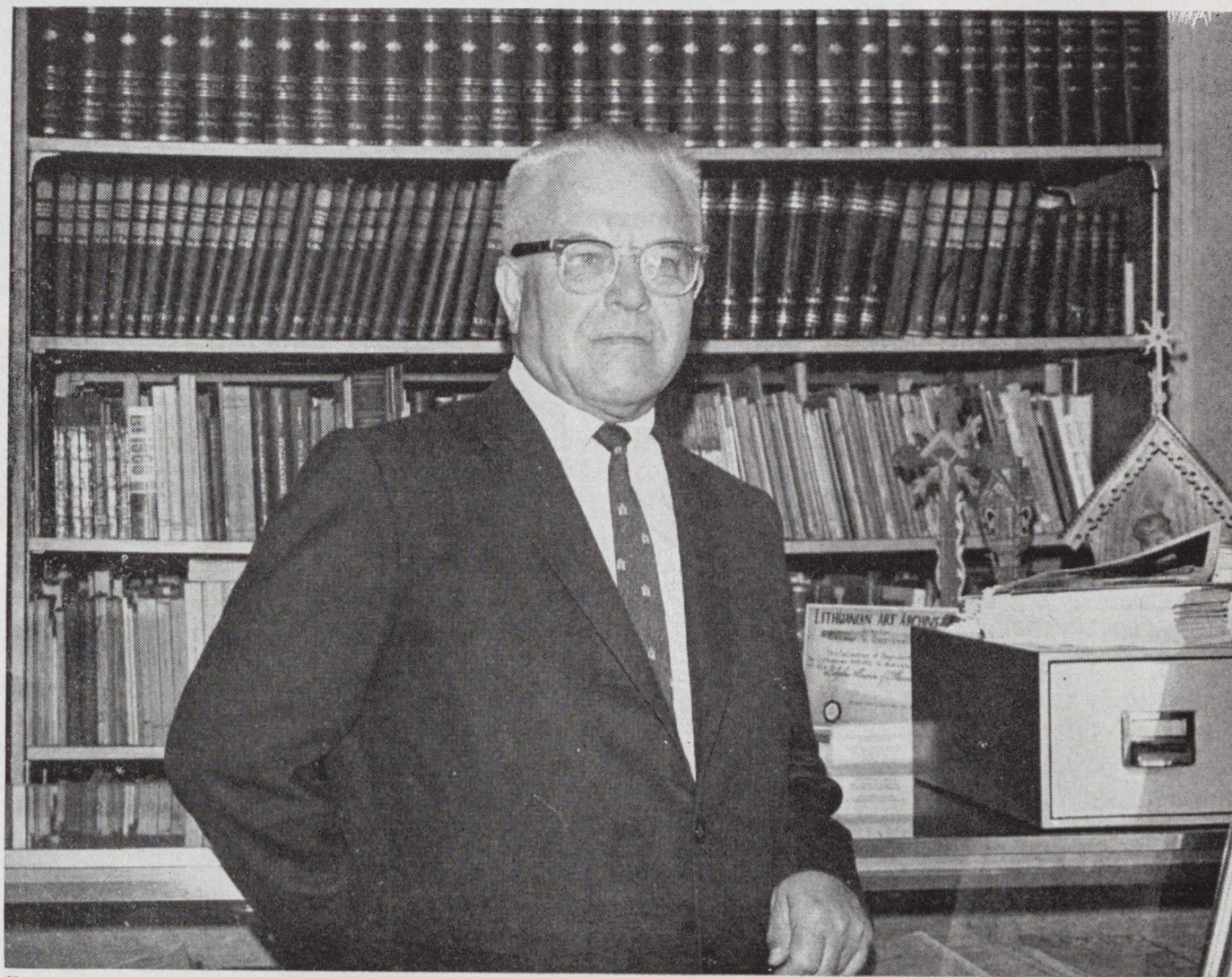
Kukliam spaudos darbininkui Kalpui Uoginiui š. m. rugpiūčio mėn. sukako 75-eri metai amžiaus ir 50 metų jo plunksnos darbuotės. Skaitantieji lietuvių spaudą pažįsta jį rašantį įvairiomis temomis ir įvairiomis progomis ir net be progų.

Mokėdamas keletą svetimų kalbų, jis neretai naudojasi svetimtaučių spauda ir, parinkęs vertingesnius dalykus, išverčia į lietuvių kalbą. Savo metu jis yra išvertęs ir išleidęs keletą vertimų: A. Dode "Pirmoji jaunavedžių naktis", J. Korzeniewskio "Trisdešimt metų pralinkus", Levo Tolstojaus "Kur meilė", Manfred Kyber "Pažadėtoji žemė", Karl Drevl "Balandžiai išgelbėjo" ir kt. Yra išvertęs ir rengia spaudai labai įdomią knygą iš bolševikų vergų darbo lagerių gyvenimo "Taiga".

Prieš kelis metus išėjęs į pensiją, K. Uoginius laiko veltui neleidžia: jis knygų, spaudos mylėtojas, kukliuose savo namuose yra sudaręs įvairių žurnalų, laikraščių komplektų bei iškarpų archyvą.

Jau pensininkas būdamas, K. Uoginius keletą metų darbavosi Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje, ir, iš ten pasitraukęs, paliko tenai giliai įmintus savo darbo pėdsakus. Sutvarkė spaudos, įvairių dokumentų, foto nuotraukų archyvą taip, kad muziejaus savininkas St. Balzekas jr. kiekvienam atsilankiusiam su pasididžiavimu galėjo parodyti. Be to, ten įsteigė neprikl. Lietuvos karinį skyrių, parūpino Lietuvos nepriklausomybės kovose dalyvavusių karininkų ir karinių portretus, surinko kitus ano meto karinius eksponatus. Parūpino trijų buv. Lietuvos prezidentų portretus. Visiems tiems darbams lėšas parūpino K. Uoginius, nes muziejus tiems reikalams lėšų neskyrė.

Taip pat jo pastangomis muziejuje buvo

Žurnalistas Konstantinas Alfus Petrauskas (Kalpas Uoginius).

Konstantinas Alfus Petrauskas (pen name Kalpius Uoginius), a merited Lithuanian journalist.

rengiami Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, Lietuvos kariuomenės ir kiti Lietuvos istorinių sukačių minėjimai.

Vadovaudamas Chicagoje susitelkusiam gausiam savanorių-kūrėjų skaičiui, jis viešai pagerbė kūrėjus savanorius ir Vyčio kryžiaus ordino kavalierius.

Be lietuvių ir amerikiečių veteranų, žurnalistų sąjungos, jis priklauso Lietuvių Teisinių, Lietuvos istorijos draugijoms, Liet. šaulių sąjungai. LKV sąjungai Ramovei, Lietuvių Tautinei S-gai, Balfui ir kt. lietuvių patriotinėms organizacijoms. Kelis metus sėkmingai darbavosi ALToje. Už nuopelnus šaulių s-gai apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu, už pasidarbavimą kultūros muziejuje — jam dedikuotu Dariaus-Girėno biustu ir kt. Specialią padėką diplomu yra pareiškęs jam Chicagos meras Richard Daley.

Iš įvairių, jo išeitų mokslų, pažymėtina komandiruotė į aukštuosius administracijos kursus, kurie veikė prie V. Did. un-to, kuriuos sėkmingai baigė. Be to, betarnaudamas neakivaizdiniu būdu dar studijavo Politechnikos Institute Paryžiuje, kur išėjo rusų ir vokiečių kalbų vertimo bei psichologijos ir logikos kursus. Vėliau studijavo teisę V. D. un-e.

Šiam nenuilstamam daugelio barų darbininkui dvigubo jubiliejaus proga linkime dar ilgo amžiaus ir darbinių metų.

MAMILTONO "AIDAS" VENEZUELOJE

Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas Vaclovo Verikaičio, rugpiūčio mėnesyje aplankė Argentiną, Urugvajų, Braziliją, Kolumbiją ir Venezuelą. Chorą lydėjo pianistas J. Goveda.

Venezueloje choras išbuvo tik dvi paras ir davė du koncertus. Pirmasis koncertas įvyko Caracas Meno Muziejaus rūmuose, prieš kelis mėnesius užbaigtoje garsaus Pietų Amerikos architekto R. Villanueva salėje. Salės du kampai yra atviri ir išėina į palmėmis apdintus sodus, o pati salė dar tebuvo mažai vartota koncertams ir teko prisibijoti dėl akustikos. Tačiau salės akustiniai apskaičiavimai pasirodė buvę geri, ir pranešėjai galėjo kalbėti be mikrofonų. Garbės svečių tarpe matėsi Kanados ambasadorius Venezueloje

M. Rousseau su poniu ir Kanados Kultūrinių Reikalų attache Percy Obols.

Antrasis koncertas įvyko sekančią dieną ištaigingame Puerto Azul klube, Karibų jūros pakrantėje. Vasaros mėnesiais klubas yra užpildytas atostogautojais, ir elegantiško klubo vakariniai koncertai sutraukia daug publikos. Po pirmų kelių dainų salėje nebeliko laisvų vietų, o publikos vis daugėjo. Į galą koncerto publika sėdėjo ant kilimų, stovėjo pakraščiuose, stumdėsi apie salės duris, kurios jau buvo uždarytos. Bendrai, koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Koncertui pasibaigus, lietuvis Gediminas Orentas padovanojo chorui didelę pintinę retų orchidėjų, apkaistų kitomis egzotinėmis tropikų gėlėmis.

Venezuelos spaudoje buvo apšiai žinių apie "Aidą". Keturi Caracas dienraščiai įdėjo nuotraukas su straipsniais, du savaitiniai žurnalai irgi davė "Aido" nuotraukų su straipsniais. (Dar žada pasirodyti dvi koncertų recenzijos dviejuose žurnaluose).

Aptariant "Aido" gastroles, tenka pabrėžti, kad choro vadovybė vykusiai ir protingai panaudojo kiekvieno krašto vietinių lietuvių potencialą ir teisingai pasirinko tarptautinę pačių lietuvių koordinaciją. Choro administratorius J. Pleinys kruopščiai ir smulkiai tvarkė pačios kelionės reikalus, be kiekvieno krašto buvimo bei koncertų programą jis paliko vietinių lietuvių nuožiūrai: ".... visą koncerto organizavimą ir mūsų globojimą Caracas pavedame Jums. Duokite mums patarimus, nurodymus, pareikškite savo pageidavimus. Būkime atviri", rašė administratorius J. Pleinys Pietų Amerikos lietuviams, ruošdamas "Aido" kelionę. Rūškus "Aido" supratimas, kad kiekvienas kraštas turi savo sąlygas bei tvarką, ir choro vadovų noras prisitaikyti prie kiekvieno krašto sąlygų sudarė Kanados "Aido" pasisekimo Pietų Amerikoje paslaptį.

Šiandieną, žvelgiant retrospektyviai į "Aido" atsilankymą Venezueloje, tenka teigiamai vertinti "Aido" gastroles ir pagirti kolektyvą už sugebėjimą pasiekti plačiąją vietinę publiką.

ATEITININKŲ KONGRESAS CLEVELANDE

Devintasis ateitininkų kongresas įvyko rugsėjo 1-4 dienomis Clevelande. Jame dalyvavo ateitininkai sendraugiai, studentai ir moksleiviai. Jie posėdžiavo visi drauge ir atskirai. Dalyvavo vyskupas V. Brizgys, K. Salatka ir A. Deksnys, daug kunigų ir pasauliečių. Viso arti 500. Dalyvių tarpe matėsi veiklios ateitininkijos asmenybės: dr. A. Damušis, dr. P. Kisielius, prof. S. Sužiedėlis, prof. B. Vitkus, prof. A. Rubšys, redaktoriai kun. dr. K. Bučmys ir kun. dr. K. Trimakas, dr. K. Keblys, B. Nainys, kun. J. Šeškevičius ir daugelis kitų.

Kongrese buvo aukojamos Mišios, svarstoma Ateitininkų Federacijos konstitucija, laisvajame pasaulyje gyvenančių ateitininkų ryšių palaikymo problema, periodinės spaudos ir kitų leidinių uždaviniai ir jų leidybos sąlygos, įvairūs organizaciniai reikalai.

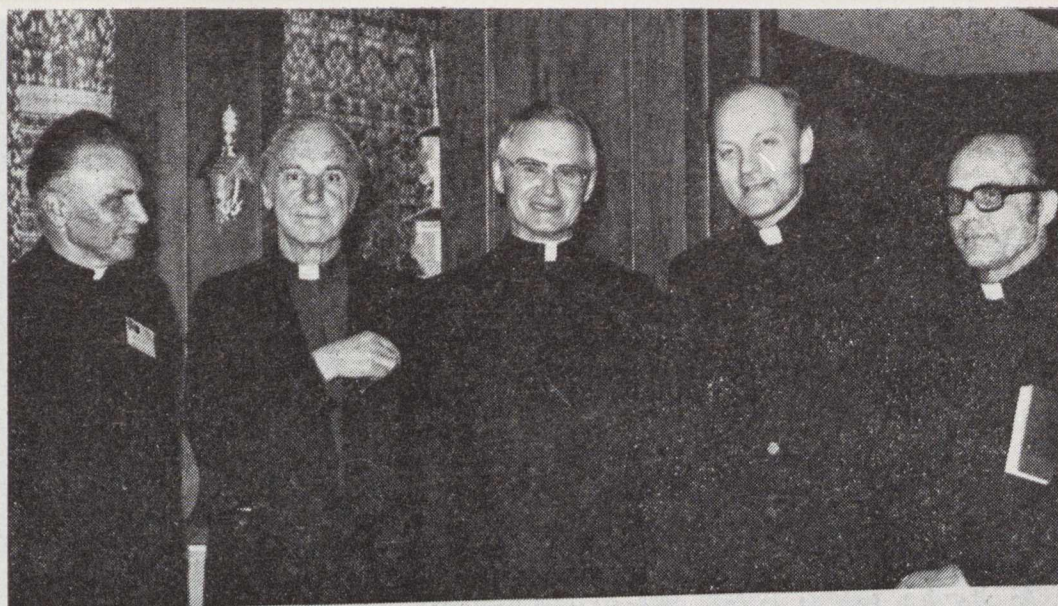
Kongreso dalyvius liūdino katalikų persekiojimas okupuotoje Lietuvoje Juos džiugino viltis, kad katalikybė neabejotinai ištvėrs iki ateitininkų galės susirinkti savo kongresan laisvoje Lietuvoje, išsilaisvinusioje nuo svetimų ir savų persekiotojų. Čia labai derinosi prof. V. Vardžio paskaita apie katalikiškąją rezistenciją ir tautos likimą. Kongreso svarbieji darbai bus atspausdinti ateitininkijos žurnaluose.

Kongreso dalyviai išklausė muz. A. Mikulskio sukurtas Mišias, kurias giedojo jo paties diriguojamas Čiurlionio ansamblis. Jie matė A. Landsbergio sukurtą ir D. Lapinsko režisuotą kūrinių "Šventasis narvas". Jų nuotaikas skaidrino R. Čyvaitės vadovaujamas "Neringos" studentų sambūrio menas.

Kongrese dalyvavo ir Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas. Jis turėjo progos pasitarti su visa eile ateitininkijos vadų apie Lietuvos išsilaisvinimo problemas ir apie galimą ir reikalingą Vlikui ateitininkų talkininkavimą.

Kongresas baigtas Ateitininkų himnu. (Elta)

Kongresas baigtas Ateitininkų himnu. (Elta)

VIRŠUJ — At-kų kongrese dalyvavę: (iš k. į deš.) kun. L. Urbonas, kun. S. Yla, vysk. Ch. Salatka, kun. A. Kijauskas ir kun. Pr. Gaida.

ŽEMAI — Kongrese per banketą pasirodė mergaičių choras "Nerija", vadovaujamas R. Čyvaitės.

ABOVE: Some of the leaders during High Mass at the 9th Congress of the "Ateitininkai" Federation. ("Futurists" comprising Lithuanian Catholic organizations, in Cleveland.

BELOW: "Nerija," a Cleveland girls' chorus, makes its appearance during the banquet of the "Ateitininkai" 9th Congress in that city.

VIRŠUJE — IX Ateitininkų kongrese Clevelande per pamaldas. Iš kairės: M. ir A. Rudžiai, vysk. V. Brizgys, seselė Margarita, dr. Pikūnas ir kt. **ŽEMAI** — Per šv. Mišias, kurias atnašavo vysk. V. Brizgys, kartu meldėsi Clevelando miesto mēras R. Perk, vysk. A. Deksnys, dioclezijos vysk. J. Hickey ir kt.

ABOVE: Church dignitaries at the 9th Congress of "Ateitininkai" in Cleveland.

VIRŠUJE — "Kartą pavasarį, Detroito abiturientų baliuje sveikina dr. O. Vaitas, šalia matyti baliui vadovavę A. Butkūnas ir Dalia Gilvydienė. **APAČIOJE** — Baliuje abiturientės šoka "Sadute".

ABOVE: This year's girl graduates of Detroit Lithuanian parentage are being congratulated at a ball—Once Upon a Springtime—given in their honor. BELOW: The graduate debutantes perform a folk dance, "Sadute."

RAYMOND KUDUKIS

Raymond Kudukis, who is in his 6th year as Cleveland's Director of Public Utilities, has gained a widespread reputation for his innovative ideas in the field of public works. These have been developed through his expertise in the field of Engineering, and his dedication to public service.

He holds a Bachelor of Civil Engineering degree from Fenn College (presently Cleveland State University), which he earned in 1932. Mr. Kudukis continued his education in engineering and was awarded a Master of Science degree in 1964 by the University of Akron.

He was employed by the Republic Steel Corporation in 1962 where he was in charge of air and water pollution control programs for the Cleveland district.

During this time he also taught classes in the Civil Engineering and Engineering Mechanics departments at Cleveland State University's evening division.

In April of 1971 joined the firm of Willard F. Schade and Associates as a consulting engineer.

In recognition of his political acumen and tireless involvement in local and state politics, he was appointed a Special Assistant to U.S. Senator William B. Saxbe (1969-1971).

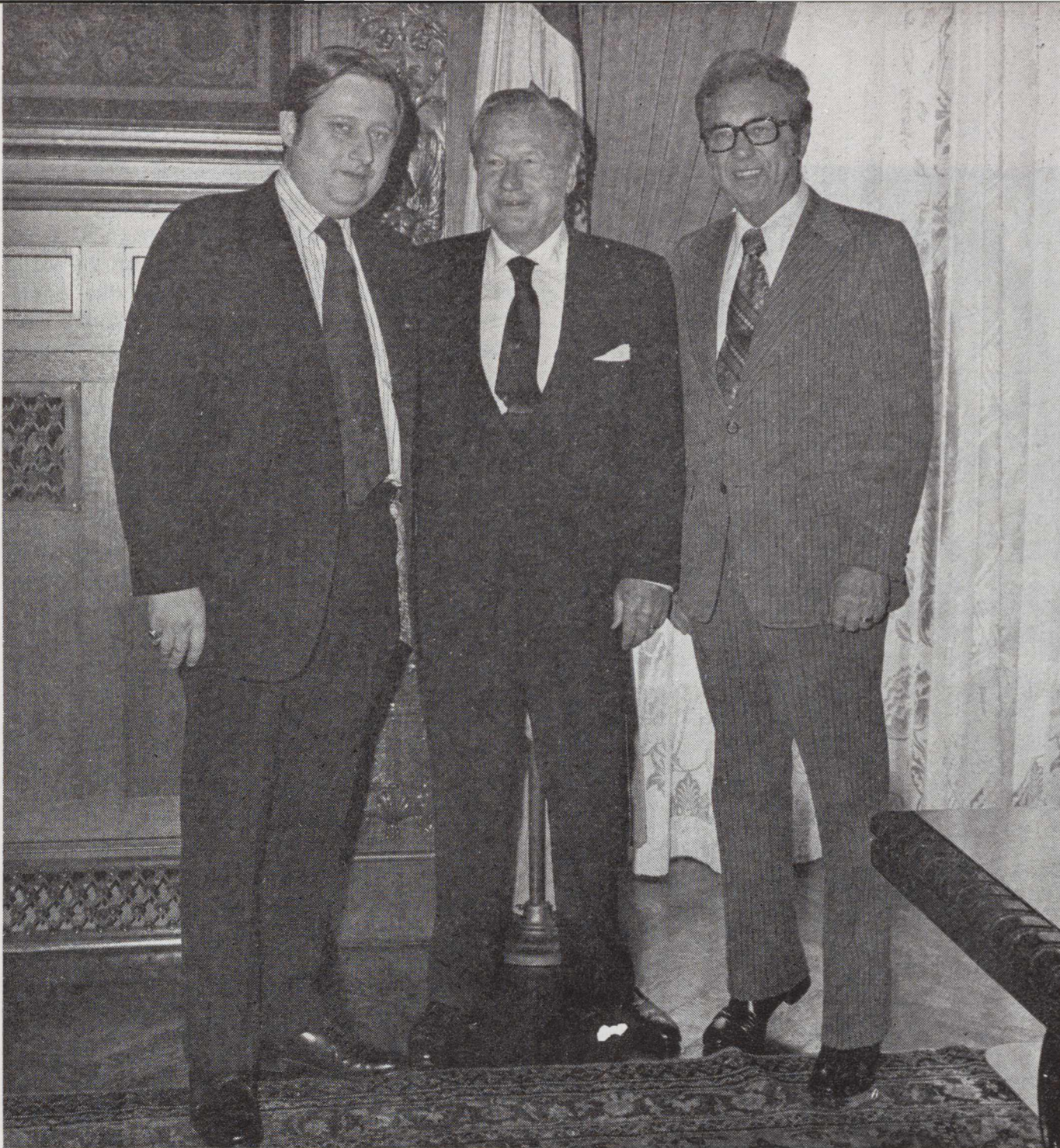
In his present position as Cleveland's Utilities Director, Mr. Kudukis' responsibilities include the supply and distribution of water for the greater Cleveland area and the provision of electric power for a sector of that. His duties entail the supervision of 2,000 employees with an annual budget of \$80 million.

Mr. Kudukis' knowledge of engineering and his experience in the field have made the Utilities Department noteworthy in many respects. He was instrumental in helping bring to fruition the Cleveland Sewer District, a far-sighted and precedent setting body whose purpose is to control water pollution on a regional basis. Previously, the fight against water pollution was hindered by overlapping authority of various other local jurisdictions. In July of 1972 Raymond Kudukis was appointed a trustee of the Cleveland Regional Sewer District and has served as President of its seven-member board since the board was set up.

Among the many original projects initiated under his direction were those for making the city's sewerage system capable of handling perennial problems of flooded basements, and helping control water pollution in the Cleveland area and most recently, the restructuring of the city's water rates on a sliding scale so as to foster water conservation and provide discount rates for low income elderly persons, which is a first such action nationwide.

In March of 1973, the President of the U.S. appointed him to the National Commission on Water Quality. The Commission—headed by Vice President Nelson Rockefeller—is charged with determining the need for a mid-course correction in the Water Pollution Control Act Amendments of 1972.

He is a frequent speaker at various civic and professional meetings—including international forums—and his theories on the applicability of modern engineering techniques to major public works have appeared in national and international publications.

Raymond Kudukis with Vice President Nelson A. Rockefeller and Cleveland's Mayor Ralph Perk.

Inž. Raimundas Kudukis su JAV vice-prezidentu Nelson A. Rockefeller ir Clevelando burmistru Ralph J. Perk.

He is the recipient of many awards, including the EPA Environmental Quality Award, 1974; Outstanding Engineer of the Year Award, 1973; Man of the Year Award, 1971; Outstanding Citizen of the Year Award, 1969.

Mr. Kudukis appears in *Who's Who in Government* and *Who's Who in Ohio*.

Mr. Kudukis is a member of the Cleveland Society of Professional Engineers, the Ohio Society of Professional Engineers, and the National Society of Professional Engineers, and the Cleveland Section of the American Society of Civil Engineers.

Mr. Kudukis was born in Lithuania and came to this country in 1949 at the age of 10. He began his social and civic activity that same year when he joined the local Lithuanian boy scout troop.

As a student and later as an alumni he joined ALIAS (The American-Lithuanian Engineers and Architects Society) and PLIENAS, a Lithuanian-American professional society of engineers. In 1961 he was elected President of PLIENAS and held the presidency until 1968.

In 1964 Mr. Kudukis joined the Lithuanian-American Council, Inc. It is an organization composed of representatives from every Lithuanian Organization in America. He served for four years as an officer of the Lithuanian-American Council's Cleveland Chapter. From 1966 to 1968 he was President of the Chapter.

Mr. Kudukis was one of the founders of the American Nationalities Movement, an organization of all nationality groups in the Greater Cleveland area which repeatedly draws more than 20,000 persons to its rallies. He has

been Executive Secretary of the American Nationalities Movement since its inception in 1961.

His community involvement made him a well-known and respected leader in the local Lithuanian community—a role enhanced by the weekly radio program from Cleveland, *Baltic Echoes*, which he hosted from 1965 to 1971.

In 1966 Mr. Kudukis became a Trustee of the Nationalities Services Center, an agency that assists members of ethnic groups in all areas of community life.

As a member of the Board of Directors of the Lithuanian Village, Inc., of Ohio, he was a driving force behind the project to construct this Lithuanian Community Center. Although the cornerstone was laid in 1972 the groundwork for this project was begun almost a decade earlier and Mr. Kudukis' efforts both as an engineer, arbitrator and community leader were invaluable to the project.

In a nationwide election in 1976, Mr. Kudukis was elected Chairman of the National Council of the Lithuanian-American Community of the United States, Inc. This is the governing body of an organization which encompasses all Lithuanians residing in the United States.

He is a trustee of the United Appeal, a Trustee of Woodruff Hospital, and a member of the advisory boards of St. Andrew's Abbey and St. George's Lithuanian Parish.

He and his wife Grace live in Cleveland and are parents of a baby daughter, Alexandra, and son, Raymond Jr.

Jonas Talandis, chairman of the Lithuanian-American Republican League of the U.S.

— Jonas Talandis, Amerikos Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininkas.

Jonas Talandis— Why He Chose GOP

When Jonas Talandis stepped off the train at Chicago's Union Station in 1949, he had \$1.59 in his pocket and didn't know even one American by name. He had fled Communist terror in his native Lithuania.

Searching through the Chicago phone directory for Lithuanian names, Talandis by sheer accident located a relative whom he had never known of before. The next day, he went to a meatpacking plant, walked through the plant gate and started to help workers roll large barrels through the plant yard. When asked by a foreman what he was doing, Talandis explained he was waiting to talk with someone about a job and thought he might as well get some experience in the meantime.

Talandis got a job at the plant and the foreman volunteered a \$20 bill to get him by until his first payday. After months of 12-hour days, six days a week, Talandis had saved enough to go into business as a neighborhood grocer. From there, he went into partnership with some friends in a used car business and eventually started his own real estate investment firm and engineering business (he was schooled in architecture in Lithuania).

With others who have chosen to come to America under similar circumstances, quite penniless, but with a skill or profession, Talandis speaks for many when justifying his action and explaining the reasons of entering American politics on the Republican line. He feels that the Democrat Party is responsible for present Communist domination in their native countries because of the Yalta Conference during World War II when Winston Churchill, Franklin Roosevelt and Joseph Stalin decided the unhappy changes in Europe. And in his opinion the Republican Party

stands for the basic concepts of American democracy which has allowed them to prosper in their adopted homeland.

"No one else, no other country in the world will accept a stranger and give the opportunity that this country gives," Talandis said. "At no time as an individual businessman on my own, making my own breaks, was I stopped. There were no roadblocks. It was a wide-open field. If you make something good, your product is bought.

"It's important to me that America remains a country where someone like me can make it on his own as I did. The Republican Party is the party that wants to keep America like that. The Republican Party, certainly not the Democrat party, is the party that stands for all the great things that are America."

Similarly, Talandis sees what he calls "the slide toward socialism in this country." He views the situation as alarming.

"This country has the highest standard of living in the world," he said, "and that is because of freedom and choice. The capitalistic system provided me a chance and an opportunity. Today, that seems to be slipping away from us day by day. The Republican Party is fighting this slippage toward socialism and it is the only hope we have that people in the future will be afforded the same opportunity that I had.

"At a dinner one night, the late Sen. Dirksen convinced me that the Republican Party was my party, and I have been a Republican ever since."

And with others like him, he says, the dual obligation they have accepted as naturalized United States citizens they intend to contribute to keep alive the American reality of freedom and individual opportunity, and to serve as a constant voice for their former countrymen behind the Iron Curtain.

No other American political party, in their opinion, makes that possible.

(Excerpts from article by Michael Ellis in FIRST MONDAY of June, 1977.)

EXILED BISHOP MARKS JUBILEE

The Most Rev. Vincent Brizgys, exiled bishop of Kaunas, Lithuania, celebrated the 50th anniversary of his ordination June 5.

In observance of this milestone, His Eminence John Cardinal Cody presided over a mass June 6 at the Sisters of St. Casimir motherhouse, 2601 W. Marquette Rd.

Bishop Brizgys was the main celebrant of the mass with Fr. John Malin, chaplain of Maria High School, 6727 S. California; Fr. John Stankevicius, pastor of St. Anthony's church, Cicero; Fr. Anthony Zakaruskas, pastor of Nativity B.V.M. church, 6812 S. Washtenaw; and Fr. Frank Kelpsas, director of pastoral care at Holy Cross hospital, 2701 W. 68th St., concelebrants.

Lithuanian priests in the Chicago diocese were invited for the mass.

Bishop Brizgys has served as the exiled bishop of Kaunas since July, 1944, when he was forced to flee to Germany during World War II.

He remained in Europe until 1951, serving the refugees of the continent until he came to reside in Chicago that year.

From 1961 through 1962, Bishop Brizgys served as a member of the preparatory commission of bishop and administration of the dioceses for the Vatican II council.

In 1965 he was given the honorary title of "assistant to the throne of the Holy Father."

Bishop Brizgys was ordained in Lithuania. He attended the Gregorian university in Rome from 1930 to 1935 where he received doctorates in philosophy and canon law.

He returned to Lithuania in 1936 where he served as a professor in the priests' seminary until 1940 when he was ordained bishop May 19.

Before his exile from Lithuania, he served as the dean of the theological and philosophical faculty of the University of Kaunas.

Bishop Brizgys is author of a number of publications in both Lithuanian and English. Among these are "Questions of Civil Marriage," "Mary in Heaven and on Earth," "Thirty Words of Love" and most recently "Religious Conditions in Lithuania Under Russian Occupation," the second edition of which was published in 1975.

He holds memberships in several organizations including international PAX ROMANA, Knights of Columbus, Lithuanian Catholic Priests League of U.S.A., Lithuanian Catholic Federation, Lithuanian Catholic Alliance, bute to keep alive the American reality of Lithuanian Catholic association "ATEITIS," Knights of Lithuania, Lithuanian Professors association and the American Academy for the Advancement of Science.

(Economist Newspapers, Sunday, June 19, 1977)

The exiled Lithuanian Catholic bishop Vincas Brizgys, residing in Chicago, has had a solemn commemoration there of his 50th anniversary of priestly consecration. In 1965 Pope Paul VI has named him Episcopal Assistant to the Pontifical Throne.

— Vyskupas Vincentas Brizgys, atšventęs 50 m. kunigystės sukaktį.

LETTERS OF LIVING HISTORY

The following communications have been received from Mr. Avo Piirisild, vice president of the National Executive Committee of Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, concerning the activities of Konstantin Paets, President of the Republic of Estonia—3 letters written at dates more than 10 years past his brutal deposition from Tallinn by the Soviets in June 1940.

These three letters-appeals are given in their certified translation into English. The originals were received in June by the Consulate General of Estonia (9 Rockefeller Plaza, New York, N.Y. 10020, tel. 247-1450). They clearly demonstrate the violations of human rights in the Soviet Union. Although the letters are not dated, they are written in the early 1950s. (Dating would have helped establish time and place of writing, and in case of interception by the Soviets, most certainly would have caused reprisals to the helpers of President Paets)," says Mr. Piirisild. (P.O. Box 75893, Los Angeles, CA 90075, tel. (213) 765-2587).

:—:

Compatriots!

I greet you in our fighting homeland, also in Russian prisons, abroad and in your places of banishment, and wish you all the best and a steadfast spirit and strength in your justified resistance. Soon we will all be free.

I also send greetings to the steadfast heroes of resistance of the Lithuanian and Latvian peoples and to all refugees.

I am proud, our steadfast people, be courageous and confident, and try to achieve our great goal, namely that our homes should remain free in our free homeland.

K. Paets (signature)   Fingerprint

To the Secretary General of the United Nations.

I turn to the United Nations and the entire civilized world with the request to help the people of Estonia, Latvia, and Lithuania against whom the Russian occupants are using ruthless force and who therefore could perish.

I declare the annexation of the Baltic States which was carried out in the year 1940 a brutal violation of international law and a falsification of the free will of the annexed peoples.

Save these peoples from complete annihilation and allow these peoples freely to decide their own fate. Establish an agency of the authority of the United Nations in the Baltic states so that the citizens of the Baltic states could under their supervision and control freely express their true will through a vote of the people.

May Estonia, Latvia and Lithuania be free and independent states.

K. Paets (signature)   Fingerprint

Since the year 1940 I am being held without a court order, without any charges as a prisoner in Russia in a hospital for the Jewish poor, where I, as President of the Republic of Estonia, am being subjected to degradation in every way and my life threatened. As a result of my advanced age and undescribly difficult conditions of life my health has deteriorated here very much. It is difficult to describe all that how ruthless force has been used here against me, all my personal belongings which I had along with me have been taken away, I have even been refused to use my own name. Here I am only No. 12. I don't even have permission to correspond with my family and to receive any help from them. The food here is bad. I have become weak, my hearing and eyesight have weakened. My protests that I am being held here without any lawful basis are being disregarded. For my self-protection I do not even have that support which in other places is offered by societies for the prevention of cruelties to

animals. I will be soon 80 years old. There are few days of life left for me. Having been born free, I would also want to die in freedom.

No sentence has been passed upon me, I have lived as a free human being and I wish to end my days of life in freedom. I am still the President of the Republic of Estonia and I have the right (word illegible) to expect corresponding treatment, as my home country is a free and independent state. I hope that a just public opinion will extend its protection also to my human rights and will help to bring about my release from this terrible place of imprisonment where brute force and unlimited injustice reign. I am here as President of the Republic of Estonia.

K. Paets (signature)   (Fingerprint)

U.S. Senator Robert Dole (R., Kansas City), accepts a collection of 20,000 signatures provided by the Chicago Lithuanian Women's Club, which is seeking to free the martyred Nijole Sadunaite, held in Soviet, captivity. Other copies of the collection of signatures were to be presented to the White House and to Andrew Young, U.S. Ambassador to the United Nations.

JAV senatorius Robert Dole (R.-Kansas) priima Chicagos Lietuvių Moterų Klubo pastangomis surinktus 20,000 parašų, prašant JAV vyriausybę dėti visas pastangas išlaisvinti Nijolę Sadūnaitę iš Sibiro tremties ir įkalinimo. Iš kairės: Dr. J. Genys, ALT atstovas Washingtone, S. Semėnienė, peticijų komiteto narė, sen. R. Dole, L. Dargienė, klubo vicepirm., ir M. Krauchunienė, sekretorė.

Sen. Dole panaudos jam įteiktas peticijas bei kitą medžiagą, liečiančią žmogaus teisių varžymą, Belgrado konferencijos konferencijoje.

Dr. Norem Celebrates Double Golden Anniversary

Dr. Owen J. C. Norem, formerly a U.S. diplomat and a personality close to the hearts of the Lithuanian people, celebrated another milestone in his life in the summer of 1977. Fifty years ago, on August 21st, he began his work in the ministry of the Lutheran Church, preaching his first sermon at a parish in North-eastern Montana. He was married just a few days before, so this date was the occasion for a double golden anniversary celebration. This was marked at Trinity Lutheran Church in Anaheim Hills, Calif. (where Dr. Norem serves as assistant pastor) on Sunday, August 21, 1977. Dr. Norem conducted the services and briefly related experience from his long and varied career, including his service as U.S. Minister to Lithuania. The anniversary celebration was a joyous occasion which was attended also by a group of his Lithuanian friends.

Present were officers and members of the Lithuanian Protestant Association, of which Dr. Norem has long been an esteemed honorary member. Among these were: Dr. M. Devenis, founder and honorary president; J. Kutra, president; V. Glaze, treasurer, and H. Petkus, secretary. The Association presented Dr. Norem with a beautiful scroll, decorated with Lithuanian motifs including genuine hand-weaving (the traditional Lithuanian "juosta"). This sash-scroll was the handiwork of H. Pavilionis.

Of Norwegian heritage, Dr. Norem was born in 1902 in Minnesota, and studied in schools of that state, including St. Olaf's College and the University of Minnesota. In 1937,

under the administration of President F. D. Roosevelt, he was appointed the United States Minister Plenipotentiary and Envoy Extraordinary to Lithuania, as well as to the other two Baltic States, Latvia and Estonia, and remained there up to the Soviet occupation.

He grew to love and admire the Lithuanian people and made friendships there which continue to this day. His last moments of official capacity in Lithuania he passed at the Kaunas Legation. The observation of the shocking events of the summer of 1940—the extinguishing of the freedom of a small independent nation and acts of force and violence committed by the brutal invading occupant—left an indelible impression upon Dr. Norem. He wrote books and articles on his experiences, including the book *Timeless Lithuania*, 1943. At present Dr. Norem, a longtime resident of Costa Mesa, California, is at work on further volumes of his memoirs. He comes as often as he can from his home to attend Lithuanian gatherings in Los Angeles and elsewhere. In frequent demand as a speaker, he is always a welcome guest. We are sure that Lithuanians everywhere will join in wishing happiness and "Ilgiausiu Metu" to Dr. and Mrs. Norem on their double Golden Anniversary. And may the honorable doctor's relentless activities hasten the moment when all obstacles are cleared which are blocking the return of Lithuania, Latvia and Estonia into their course of free, independent and full statehood. —H.Y.P.

LITHUANIA — LAND OF HEROES

- Country, people and language
- Lithuania's fight for freedom
- Soviet genocidal practices in Lithuania

Published by Lithuanian Days
4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA

California Lithuanians honor the pre-war minister of the U.S.A. to their country, Dr. Owen J. C. Norem, during his dual Golden Anniversary. (Mr. and Mrs. Norem in center.)

Foto C. Lidums

Lietuviai dr. Owen J. C. Norem pagerbime. Iš kairės: A. Devenienė, Mrs. Norem, dr. O. J. C. Norem, kun. M. Preikšaitis. II-je eilėje: A. Sabaliauskas, Mrs. R. Lidums, E. Sinkys, H. Y. Petkuvienė, dr. M. Devenis ir J. Kutra.

STATE DEPARTMENT CONFERENCE FOR ETHNIC LEADERS

On September 9, the State Department held a meeting for ethnic organization leaders and other interested groups on the upcoming Belgrade Conference. Attendance at the meeting was approximately 100, with the State Department being represented by 10 panelists.

Matthew Nimetz, State Department Counselor on International Issues, opened the meeting by stating that the results of the preparatory Belgrade meetings, which ended in August, were satisfactory. He said that Western unity had been maintained and that neutral nations (e.g. Romania, Switzerland) had lent support. Nimetz said that at Round II of the Belgrade Conference the U.S. will emphasize to the Eastern bloc nations that their implementation of the Helsinki Act has been lacking.

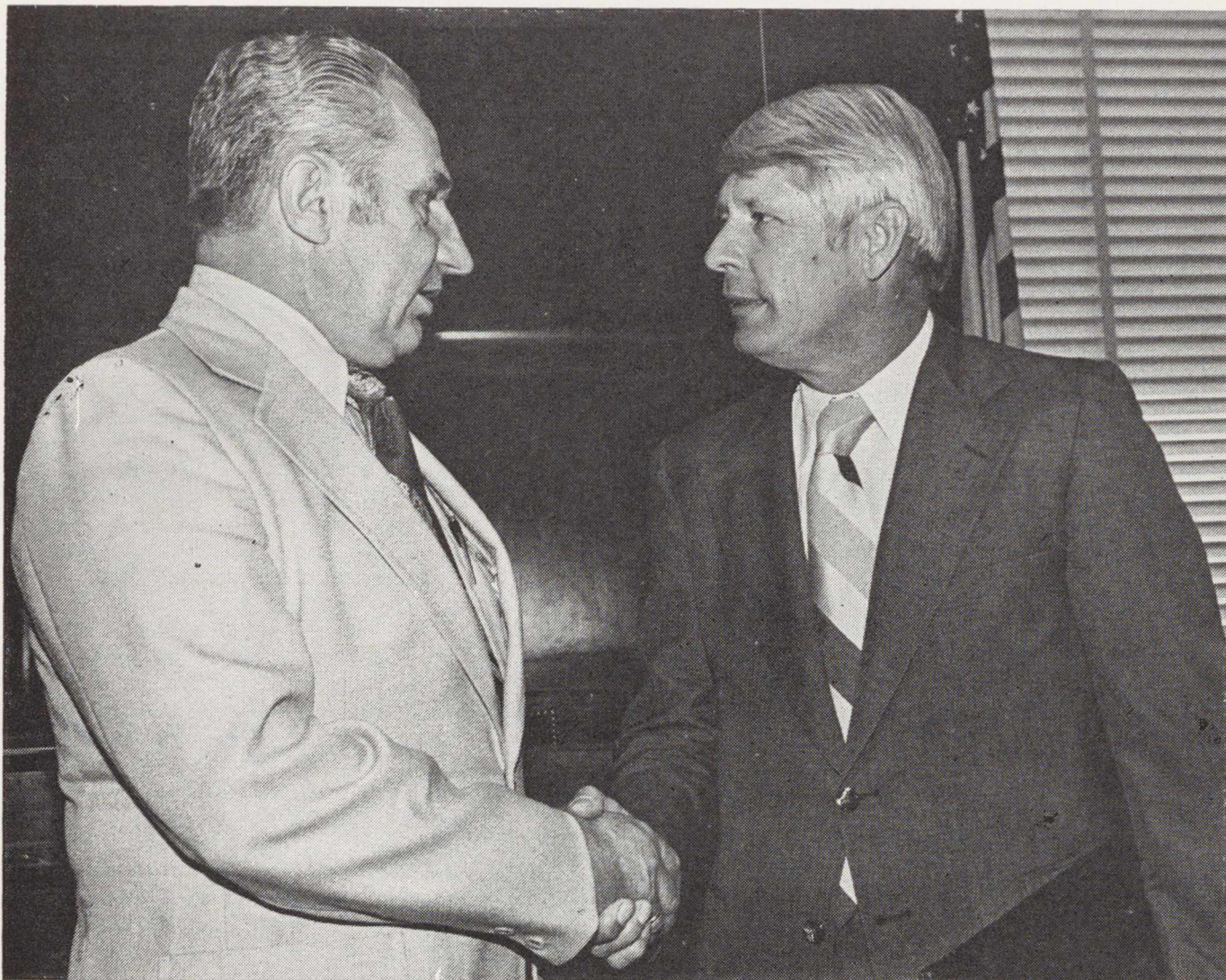
Ambassador Arthur Goldberg, newly appointed as the head of the U.S. delegation, again stressed this lack of implementation, saying that the U.S.S.R., having signed the Final Act, must be held accountable for it. Goldberg said that his objective will be to see that this Act is firmly reviewed.

As public input is vital to the Belgrade Conference, Goldberg promised that machinery for consultation will be developed for those individuals or groups which will be traveling privately to Belgrade. Ambassador Albert Scherer, head of the U.S. delegation to the preparatory talks, informed of the very tight security at Belgrade, that private distribution of materials and press conferences are not permitted by Yugoslav authorities. Scherer, as well as other panelists, suggested that those who do travel to Belgrade should inform the State Department beforehand and should contact the U.S. delegation upon arrival.

The State Department representatives pointed out that the U.S. preparations for Belgrade are not yet finalized, thus their desire for this meeting and for the written materials which the various ethnic organizations had submitted beforehand. During the Belgrade Conference itself, the State Department will maintain a closer communication with the interested organizations by issuing status reports every few weeks. The panelists also indicated that the U.S. delegation, because of foreseeable time limitations, will not present the voluminous individual case violations of human rights, but will bring up specific instances to reinforce general discussions of those violations.

Of the many questions put to the panel, those of greatest importance dealt with ethnic representation on the U.S. delegation. As the delegation is not yet fully constituted, there is still that feasibility. However, replies to this question were rather ambiguous, the impression being that the State Department is not in favor of having such direct representation. Again, the State Department representatives did not concretely specify which points they would or would not have brought up at the Belgrade Conference, insofar as they may not be able to determine this until they are actually at the Conference and will have to make such judgments on the spot.

Among numerous Balt participants at the meeting were Dr. Kazys Bobelis, President of the Lithuanian American Council, Mr. Il-

Antanas Nasvytis kalbasi su Demokratų partijos komiteto pirm. Kenneth Curtis.

Mr. Antanas Nasvytis meeting the chairman of the Democratic Party, Kenneth Curtis.

Democrats Hold Meeting for Ethnics

In what was described on the invitations as an emergency conference, the Democratic Nationalities Council of the Democratic National Committee held a one day meeting in Washington on August 2nd to focus on the significance of human rights and freedom issues and the Democratic Party's endeavors in advancing the struggle for these rights and freedoms.

The first part of the meeting was devoted to a press conference, with Kenneth Curtis, Chairman of the Democratic National Committee, Robert Wagner, Chairman of the Democratic Nationalities Council, and Andrew Valuchek, Deputy Chairman of the Democratic Nationalities Council, fielding the questions. Why the Presidential Captive Nations Proclamation was late in forthcoming? Valuchek responded that it was not late, having been issued while Captive Nations Week was still in progress. There can be no doubt as to Presi-

mar Plear, President of the Estonian American National Council, Mr. Janis Riekstins, President of the American Latvian Association, with the Joint Baltic American National Committee represented by Dr. John Genys, Joint Baltic American National Committee (JBANC) chairman, Mr. Gunars Meierovics and Mr. John Bolsteins.

Following the meeting, Dr. Bobelis, Mr. Plear, Mr. Riekstins and Mr. Meierovics had a private meeting in Mr. Nimetz' office with his special assistant, Robert Hopper and Thomas Gerth, the State Department Baltic Desk Officer, to discuss specific Estonian, Latvian and Lithuanian questions.

(JBANC Information)

dent Carter's stand on human rights. Whether the Administration was retreating from its earlier strong stand and if East Europe and the Soviet Union were being neglected on this point? There is no drawback on human rights and the above areas are being properly emphasized in relation to other parts of the world. Representing the Joint Baltic American National Committee, Dr. John B. Genys pointed out that ethnic groups need greater ac-

Two editors of the greater American press visit the headquarters of the American Lithuanian Council in Chicago. Editor-in-chief A. E. P. Wall and editor J. J. Kozak (4th and 5th from left), both of "The New World."

V. Noreikos nuotr.

cess to the White House. Ms. Jan Peterson can provide only a limited response to ethnic considerations. Another vital request was that a senior level ethnic representative be appointed to the State Department to serve as a consultant for the Belgrade Conference; one who would be inherently responsive to the ethnic viewpoints.

The afternoon portion of the meeting was devoted to presentations by various Administration officials and U.S. Congressmen. Asked if President Carter may be weakening on human rights because of pressure from U.S. business concerns. Secretary of Agriculture Bergland responded in the negative, conceding, however, that business looks upon human rights as an impediment in relations with the U.S.S.R. The latter part of the conference was given to introducing and passing many varied resolutions. Ms. Marie Pedak, representing Estonians, successfully introduced a resolution calling on the Democratic National Committee and its Nationalities Council to go on record in support of the U.S. human rights position at the Belgrade Conference.

(Joint Baltic American National Committee)

*****

LITHUANIA 700 YEARS

By Albertas Gerutis

Fourth Revised Edition. Includes:

1. The Origins of the Lithuanian Nations, by Prof. J. Puzinas.
2. Lithuania to World War I, by I. Jakstas
3. Independent Lithuanian, by Dr. A. Gerutis
4. Lithuania's Resistance, 1940-52, by A. Budreckis
5. Liberation Attempt from Abroad, by A. Budreckis
6. The Prospects of Lithuanian Liberation, by S. Lozoraitis. 477 p.p. Hard Cover.

Price: \$12.00

Du amerikiečiai redaktoriai rugp. 11 d. atsilankę į Amerikos Lietuvių Tarybos būstinę Chicagoje, drauge su ALT centro įstaigos darbuotojais. Iš kairės: Stasys Mankus, ALT sekr. kun. Adolfas Stašys, Irena Blinstrubienė, "The New World" vyr. redaktorius A. E. P. Wall, red. J. J. Kozak, kun. Juozas Prunskis ir Jonas Ramoška.

ADMINISTRACIJA RAŠO:

GARBĖS PRENUMERATORIAI

- A. Ambrazas, Euclid, OH.
- B. Aušrotas, Juno Bch, FL.
- P. Atkočiūnas, DDS, Cicero, IL.
- K. Aukštakalnis, Eugene, OR.
- A. Aželis, M. D., Cleveland, OH.
- L. Bagdonas, Santa Cruz, CA.
- J. Bagdonavičius, Hot Springs, AR.
- S. Bartis, DDS, Nashua, NH.
- A. Braškys, Sudbury, Ont., Canada.
- J. Briedis, Detroit, MI.
- Vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.
- R. Čibas, Sydney, Australia.
- J. Čiurlionis, Phoenixville, PA.
- Dr. Vytautas Dambraiva, El Salvador
- J. Dėdinas, M. D., Elmhurst, IL.
- A. Devenis, M. D., Long Beach, CA.
- Vysk. A. Deksnys, Roma, Italy.
- A. Dudaravičius, Edmonton, Alta, Canada.
- B. Galinis, Norwell, MA.
- R. Giedraitis, D. D. S., Los Angeles, CA.
- P. Gylys, Olympia, WA.
- Roze Janowska, Norristown, PA.
- O. Ivaškienė, S. Boston, MA.
- A. Joncha, Johnson City, TN.
- I. Joerg, Tirol, Austria.
- J. Jurgilas, M. D., Granada Hills,
- J. Jurgutis, MD, Santa Monica,
- A. Krišukėnas, M. D., Milton, MA.
- M. Kober, Pt. Washington, NY.
- Dr. A. Kontvis, Westminster, CA.
- E. Kronas, Dundas, Ont., Canada.
- A. Laucis, M. D., Mt. Olive, IL.
- C. Laucis, Chicago, IL.
- G. Levinskas, Kirkwood, MO.
- A. Macarus, Hagar Shores, MI.
- W. Maker, Burbank, CA.
- W. Markalonis, Reynoldsville, Pa.
- Dr. A. Matukas, Putnam, CT.
- A. and L. Mažeika, Marina del Rey, CA.
- E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N. Y.
- P. Misevičius, Toronto, Ont.
- A. Musteikis, Fallon, NV.
- G. Okunis, Flushing, NY.
- S. Pacevičius, MD, Toronto, Ont., Canada.
- Rev. T. Palis, Pittsburgh, PA.
- Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
- J. Petrikonis, MD, Woodbine,
- A. Pranys, Mt. View, CA.
- Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, NY.
- L. J. Ragas, DDS, Bloomingdale, IL.
- Rev. prof. dr. P. Ragažinskas, Central, NM
- Kun P. Raugas, Brooklyn, NY.
- J. Roland, San Francisco, CA.
- A. Rudis, Chicago, IL.
- Rev. P. Sabulis, Waterbury, CT.
- J. Šiugžda, Meriden, CT

VILNIEČIO ŽODIS VILNIEČIAMS IR KITIEMS

(Atkelta iš 3 pusl.)

specialistai, neva giminų lankymas ir atostogos. Pernai tokių buvo per 200.

Kas be ko, ir lietuvis ne be kaltės. Jieškok po "Tiesą" ar kt. spaudą. Kur Dūkštas, Ignalina, Tverėčius, Švenčionys ir t. t. Kas iš poetų (raudonųjų), kas iš muzikų ir kitų, kurie nepatingėtų aplankyti periferijų!

1953.XI-4 Jonas Aistis rašė:

"... Vilniun aš dar dvejų metų. Kai sirgau, buvau įžadėtas. Vilniaus kraštan rašiau ir vežiau atsišaukimus į Perloją (drauge su Binkiu ir Miškiniu). Vilniui pasivadinau Aisčiu. Vilnius man visą gyvenimą maudė, ir tai buvo miestas, apie kurį daugiausia galvoju."

O kas šandie iš poetų prisimena Vilnių, šandie tremtyje?

Plati tema ir apstu darbo Vilniaus reikaluose. Šandie šias pastangas užbaikime, kaip ir pradėję, B. Sruogos žodžiais: "Eime kartot kaip naldą vardą LIETUVOS...."

(Šis Jeronimo Cicėno rašinys buvo perskaitytas Kanados vilniečių sąskrydyje 1977 m. birželio 17 d. Paris, Ontario).

U. S. POSTAL SERVICE

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

Required by 39 U. S. C. 3685

1. Title of publication. LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS.
2. Date of filing, 9.29.1977.
3. Frequency of issue. Monthly except July and August.
- 3a. No. of issues published annually—10
- 3b. Annual subscription price \$15.00.
4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029
5. Location of the headquarter of general business offices of the publishers (Not printers) 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029.
6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor.
Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.
Editorial Committee, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.
Managing editor Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504
7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation,

the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Drive, Burbank, Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.

9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes.

Have not changed during preceding 12 months.

Have changed during preceding 12 months.

(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement).

10. Extent and nature of circulation.

A. Total no. copies printed (Net press run). Average copies each issue during preceding 12 months. — 2000. Single issue nearest to filing date. — 2000.

B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales. Average no. copies.. — 90. Single issue.. — 90. 2. Mail sub-

scriptions — Average no. 1706; Single issue... — 1706.

C. Total paid circulation. Average.. — 1796. Single issue... — 1796.

D. Free distribution by mail, carrier or other means, samples, complimentary and other free copies. Average no. — 104; Single issue — 104.

E. Total distribution (sum of C and D) — Average no. 1900; Single issue... — 1900.

F. Copies not Distributed

1: Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing.

Average No. 100. Single issue 100.

Returns from news agents — None.

G. Total (Sum of E & F — should equal net press run in A). — Average no.— 2000. Single issue... — 2000.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

(Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Anthony F. Skirius
Publisher

12. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) [Signed] A. F. Skirius, publisher and owner.

PS Form 3526 Mar. 1977

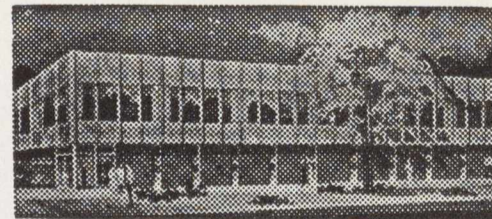
TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum
  - 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum
  - 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum
  - 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum
- Savings insrd. to \$40,000 by FSLIC

Vėlavos duodamos nemokamai. Pradėjus naują taupymo sąskaitą, gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal savo pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

ALBINAS MARKEVIČIUS

Apdraudos Agentūra

M. & R. AMERICANA

Insurance Service, Inc.

2113 Wilshire Blvd.

393-9801

SANTA MONICA, CA 90403

828-7525

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Ankai — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510

— ir —

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

Garbės prenumeratoriai —

A. Sereika, Chicago, IL.
E. Sinkys, Santa Monica, CA.
A. Skrebūnas, Mississauga, Canada.
Kun. E. Statkus, Grand Rapids, MI.
D. Surantas, MD, Rockford, IL.
J. Talandis, Olympia Fields, IL.
TALKA, Hamilton, Canada.
A. Tamulis, Mt. Olive, IL.
J. Truškauskas, Los Angeles, CA.
Ona de Vabalas, Venezuela
O. Vaitas, MD, Farmington, MI.
P. Vaitkūnas, St. Paul, Al-ta, Canada.
O. Vaškevičius, MD, Chicago, IL.
J. Vitėnas, Washington, D.C.
P. Žemaitis, M D., Canton, MI.
V. Žilinskis, Pittsburg, PA.

Aukotojai —

\$25 — H. Paškevičius.
Po \$20 — S. Bartis, DDS, Dr. A. Kontvis, Rev. V. Pavalkis.
Po \$15 — Wm. Maker, Rev. P. Raugalas, M. Shalins.
Po \$10 — S. Damulis, L. Grunavas, R. Janowska, J. Roland, J. Siugžda.
Po \$5 — Dr. C. Bobelis, Dr. A. Laucis, V. Mačys, A. Maskoliūnas, Rev. Dr. P. Ragažinskas, J. Skladaitis, A. Youskis, MD.
Po \$3 — M. Petrauskienė, J. Vaitkus.
\$2 — E. Žiausys.
\$1 — S. Prakapas.

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis, 'Gifts International', 'Parama', 'Terra', 'Marginiai'.
Cleveland, Ohio — J. Žilionis
Detroit, Mich. —
St. Anthony's Parish Library.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Putnam, Conn. — Immaculata Conception Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.
Melbourne - St. Kilda — F. Sodaitis
Sydney — Kun. P. Butkus.
Glen Osmond, S. A. — E. Reisonienė.
Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris
Toronto, Ont. — V. Aušroras, A. Kuolas, P. Misevičius.
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish Library)

LIETUVIŲ RADIOJŲ PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30 — 1:00 p. p.
Išlaiko L. Radijo Klubas. Pirm. J. Mitkus,
2610 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA
90039 — Tel. (213) 662-6591

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WCAO 102.7 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties
Medford-Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIOJŲ KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama **Stepono ir Valentinos Minkų**, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIOJŲ ŠEIMA
7 programos savaitėje
Daily 12:30-1:00 pm Sat-&Sun 8:30-9:30 am
Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.
Programos vedėja **Aldona Daukus-Barcus**
Transliuojama iš nuosavos studijos.
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

LIETUVOS AIDAI

Peuktad. 9:30 — 10:00 v. v. — 1490 AM
Šeštad. 8:00 — 10:00 v. v. — 106.3 FM
Sekmad. 9:30 — 10:00 v. ryto — 1230 AM
Veda Kazė **BRAZDŽIONYTĖ**, 2646 W. 71st
St. Chicago, Ill. 60629 Phone 778-5374

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian
Produced by **Anthony J. RUDIS**
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Sundays 2 to 3 PM
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI
Isteigta 1949
Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 mc
Vedėjas **Juozas Stempužis**.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas (216) 382-9268

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIOJŲ VALANDA
WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Programos reikalais kreiptis: **Albert Misiu-**
nas, 2483 Woodmere, Detroit, Mi 48209,
tel. 841-3026; **Algis Zaporackas**, 4120
Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mi 48072,
tel. 549-1982.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:25 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. **Vacys Urbonas**.
17175 Gaylord Ave., Detroit, MI 48240
Telefonas: 537-9642

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:30 - 5:30 val. p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius**.
Pranešėjai:
Zita Dapkienė, **Alfonas Dzikas** ir
Lionginas Kapeckas
273 Victoria Rd., Hartford CT 06114
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius **Jokubas J. Stukas**,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg
Vedėjas **J. J. Stukas**.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: **Romas Kezys**, 217-25 54th Ave.
Bayside, N. Y. 11364
Telefonas: 229-9134

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Hot Springs, Ark.

Lietuviška Radijo programa
"LEISKIT Į TĖVYNĖ"
Lithuanian Broadcasting SPA Inc.
Kiekv. mėnesio antrą ir ketv. sekmadienį
nuo 2:30 ligigi 3:00 val. p. p.
iš radijo stoties KBHS - banga 590 AM.
Programos vedėja **Salomėja Šmaižienė**
204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71901
Telefonas (501) 321-9641

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS
Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto.
Stotis: WXXI-FM 91.5 MC
Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: **Al. Gečas**, pirm., **R. Kirš-**
teinis, vicepirm., **J. Krokytė**, sekr., **Rūta**
Ilgūnaitė, išd., **L. Laukaitienė**, narė.
Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY
14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BALSAS
W — 104 FM Stereo
Sekmadieniais 8 — 9 val. vak.
Ved. **Viktoras Vaitkus**
10 John St., Waterbury, Ct. 06708
Tel. 756-5173; 754-8780

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius**.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
2 radijo programos savaitėje
Ketvirtadieniais vakarais 10:30 - 11:00 v. v.
Sekmadieniais 1:30 - 2:00 po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas **Jonas R. Simanavičius**.
175 Parkside Dr., Toronto, Ont. M6R 2Y9
Telefonas: (416) 534-1274

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius**.
Circonvallazione NOMENTANA 162.

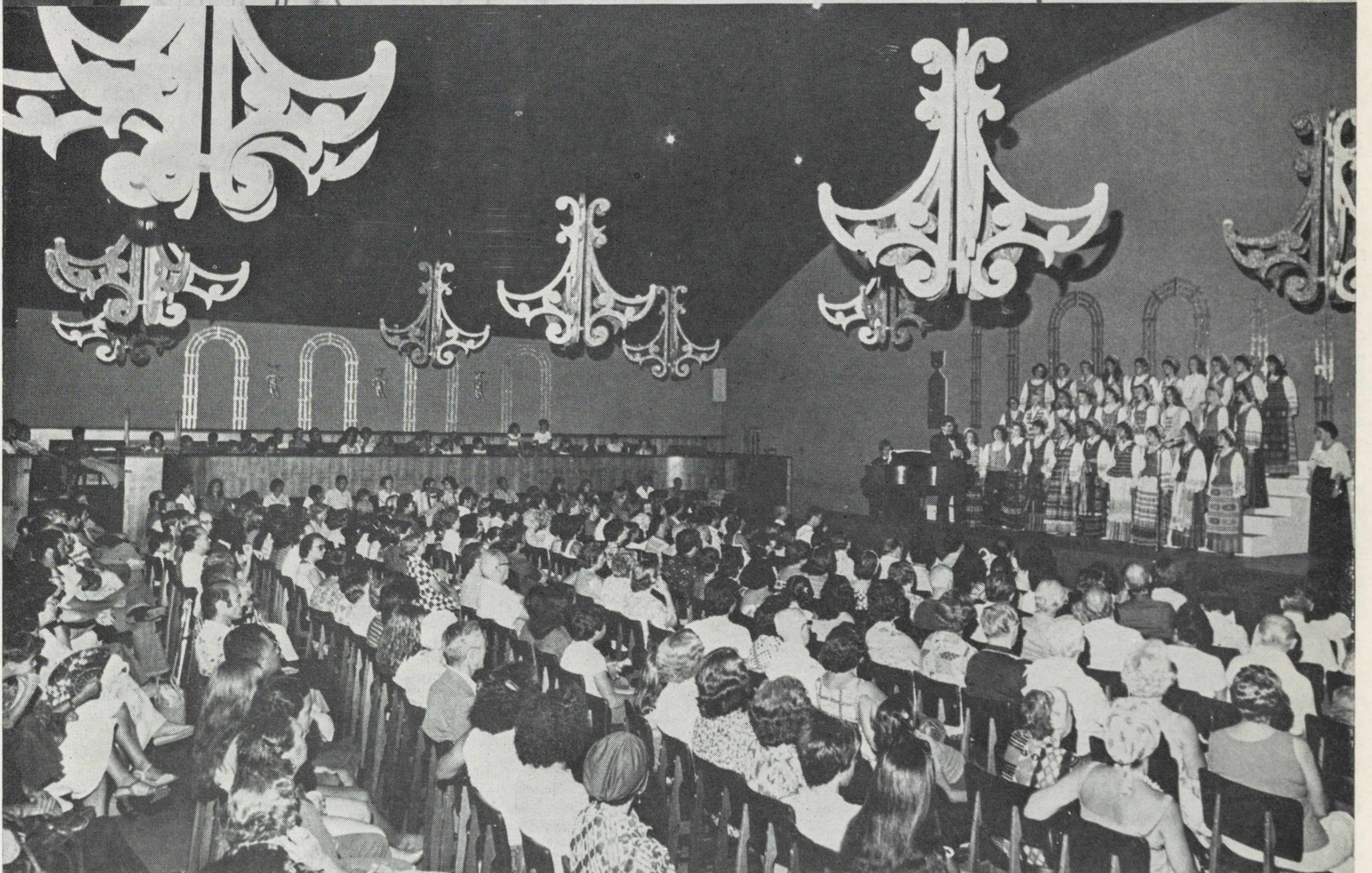
Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kazūnas**.
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIOJE

Isteigta 1966
WCIU - TV Channel 26
Sekmadieniais 8:30
5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60634
Tel. (312) 778-2100

Toliau šlutas, vald. pirm.

Hamilton (Canada) mergaičių choras "Aidas" Venezueloje